

Nepriklausoma

Lietuva

LITUANIE INDEPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA • WEEKLY

Nr. 32 (46-tieji metai) • 1986 m. RUGPJŪČIO – AUGUST 7 d. • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS • 7722 GEORGE ST., LA SALLE, P.Q. H8P 1C4. Tel.: 366-6220 • 50 c.

SAVAITINIAI ĮVYKIAI

NEPAVYKĘS COMMON-WEALTH VIRŠŪNIŲ PASITARIMAS

Š.m. rugpjūčio mėn. 4 d. baigėsi nepasisekęs Commonwealth septynių valstybių galvų pasitarimas, sušauktas aptarti kokių bendrų suvaržymų reikia imtis, kad priverstų Pietų Afrikos respubliką pakeisti savo praštingą rasinę politiką, nukreiptą prieš savo valstybės nebaltruosius gyventojus. Pasitarimas baigėsi viena diena anksčiau, negu buvo numatyta. Šešių valstybių vadovai sutarė, tikrai viena Didžiosios Britanijos ministrė pirmininkė Margaret Thatcher atsisakė taikyti visas šešių valstybių nustatytas sankcijas. Taigi, Didž. Britanija taikys mažiau ir švelnesnius suvaržymus Pietų Afrikai, nes min. pirm. Thatcher tvirtina, kad per griežti suvaržymai tikrai pakenks juodiesiems Pietų Afrikos gyventojams, kurių labai tu sankcijų pirmoje eilėje kaip tik ir imamasi.

Konferencijoje Kanadą atstovavo pats ministras pirmininkas Brian Mulroney (su užsienių reikalų ministru Joe Clark). Kiti dalyvavusieji: Bahamas min. pirm. (ir šios konferencijos pirmininkas) Sir Lynden Pindling, Zambijos prezidentas Kenneth Kaunda, Zimbabvės min. pirm. Robert Mugabe, Indijos min. pirm. Rajiv Gandhi ir Australijos min. pirm. Robert Hawke. Tarp šeštos valstybių sutartųjų sankcijų paminėtos šios: a) panaikinamas bet koks lėktuvų susisiektis su Pietų Afrika; b) panaikinamas naujo kapitalo įėjimas Pietų Afrikos pramonėn, o taip pat ir tame krašte uždirbtų pinigų pakartotinis įėjimas (investicija ir pakartotina investicija); c) sustabdomas įvežimas visų žemės ūkio produktų iš Pietų Afrikos; d) draudžiama valstybinėms bendrovėms bei įstaigoms įsigyti bet ką ir sudarinėti sutartis su korporacijomis, kuriose vyrauja Pietų Afrikos kapitalas; e) nebeskatinamas joks turizmas į Pietų Afriką; d) atšaukiamos visos dvigubo apmokestinimo sutartys su Pietų Afrika ir t.t.

Dabartinėje Pietų Afrikos valstybėje 5 milijonai baltųjų valdo virš 24 milijonus juodųjų ir nebaltrųjų, varždami pastaruosius visokiais vadinamosios apartheid vidinės politikos nuostatais, neleidžiančiais negrams ir maišytos rasės žmonėms laisvai keliauti, dirbti, balsuoti, vesti, būti kartu su baltaisiais autobusuose, parkuose arba net gyventi kaimuose miesto dalyse. Baltieji Pietų Afrikoje tebegyvena kaip išleptinti turtuoliai, kai tuo tarpu spalvotųjų dauguma yra menkai išmoksinti ir dar menkiau apmokami. Nenuostabu todėl, kad daugelis jų nužė-

(h.n.)

mintųjų ir skriaudžiamųjų noriai ir godžiai klausosi įvairių kraštutinių skleidžiamų revoliucinių idėjų. Keršto ir kruvino atsiskaitymo su baltaisiais sąjūdžių branduolyje dažnai esama komunistinio elemento. Jeigu Pietų Afrikos baltieji valdovai laiku nesūsipras, susilauks panašaus likimo kaip dažnoje Afrikos teritorijoje susilaukė nenorėję praregėti ir išnaudojimo bei prabangaus gyvenimo atsisakyti užkietėję kolonistai.

KALBA APIE AUTONOMIJĄ

Izraelio min. pirm. Shimon Peres, sakdamas kalbą studentams, užsiminė, kad palestiniečiai arabai, gyvenant vakariniame Jordano upės krante ir Gazos rėžyje turėtų gauti autonomiją. Nežiūrint milžiniško nuomonų skirtumo tarp arabų ir žydų, Peres nuomone, būtų įmanoma rasti būdą sugyventi, jeigu Izraelis leistų savivaldą pusantro milijono arabams palestiniečiams, gyvenantiems Izraelio teritorijoje. Jis tą patį pasakė ir 25 nuosaukiams arabams burmistrams, išrinktiems Izraelio okupuotose arabų žemėse. Charakteringa tačiau, kad ir Peres, kaip visi kiti Izraelio politikai, atsisakė kalbėti su PLO (Palestiniečių išlaisvinimo organizacijos) atstovais, o šie pasitarime su Peres dalyvavusius 25 nuosaukiuosius burmistrus išvadino pastumdėliais ir iškamšomis. Vargu, ar tai tinkama atmosfera bet kokiame taikingame dialogui.

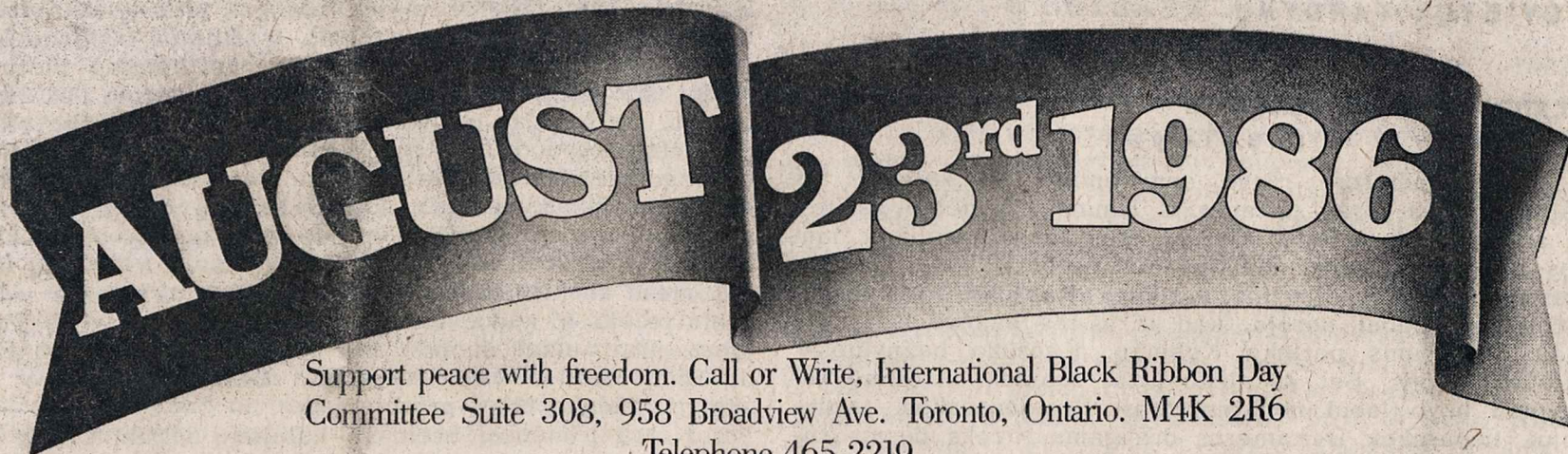
KARALIENEI MOTINAI 86 METAI

Š.m. rugpjūčio 4 dieną karalienė motina Elizabeth atšventė savo 86-tąjį gimtadienį. Senoji karalienė, karaliaus Jurgio VI-tojo našlė ir dabartinės karalienės Elizabeth II-sios motina, populiariai vadinama "Queen Mum" ir žmonių labai mėgiama bei gerbiama, dar vis dažnai pasirodo įvairiose iškilmėse. Ji yra seniausias asmuo, turintis karalienės titulą, visoje Didžiosios Britanijos istorijoje.

COMMONWEALTH ŽAIDYNĖS BAIGĖSI

Š.m. rugpjūčio mėn. 2 dieną Edinburgh mieste, Škotijoje, Tryliktosios Britų Tautų Seimos (Commonwealth) žaidynės baigėsi. Kanada pasirodė labai gerai: jos sportininkai išsikovojo antrąją vietą, laimėdami 51 aukso medalį, 34 sidabro ir 30 bronzos medalių. Pirmąją vietą laimėjo Anglija, gavusi vienu aukso medaliu daugiau už Kanadą. Anglijos sportininkai laimėjo 52 aukso medalius, 42 sidabro medalius ir 48 bronzos medalius. Pažymėtina, kad Didžiosios Britanijos sportininkai nedalyvavo kaip viena grupė, bet atstovavo savo gimtines: Angliją, Škotiją

TARPTAUTINĖ JUODOJO KASPINO DIENA

Support peace with freedom. Call or Write, International Black Ribbon Day Committee Suite 308, 958 Broadview Ave. Toronto, Ontario. M4K 2R6
Telephone 465-2219

Šiais laikais atrodo, kad atkreipti pasaulio dėmesį į svarbų ir specialų reikalą, reikia vykdyti teroro veiksmus- vartoti bombas, grobti įkaitus, nužudyti nekaltus žmones. Būdami civilizuoti ir kultūringi, baltų ir Rytų Europos kraštai nesigriebs žudynių, norėdami atkreipti medijos dėmesį. Vietoje to skelbiama JUODOJO KASPINO DIENA.

KAS YRA TOJI JUODOJO KASPINO DIENA ?

Kasmet, RUGPJŪČIO 23 d., kiekvienas asmuo ar grupė, kiekvienas čekas, estas, vengras, latvis, lietuvis, lenkas, rumunas ir ukrainietis bet kur pasaulyje, norintis protestuoti ir atkreipti dėmesį į desperatišką padėtį milijonų žmonių, kurie dabar yra Sovietų Sąjungos nelaisvėje -

VIENOS KONFERENCIJA

VLIK'AS Kviečia DALYVAUTI LAISVĖS DEMONSTRACIJOSE VIENOJE IR VLIK'O SEIME LONDON'E

Kaip jau buvo pranešta, š.m.lapkričio mėn.VLIK'as organizuoja išvyką į Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferencijos plenumo posėdžių atidarymą VIENOJE ir vėliau į VLIK'O Seimą Londone.

Galutina kelionės programa:

Lapkričio 1 d. iš New Yorko (JFK) išvykstama į Muencheną, (viešbutis "Atrium", viena diena). Lapkričio 3 d. išvykstama iš Muencheno į Vieną autobusu, (viešbutis "Hungaria", 4 dienos). Lapkričio 4 d. 12 val. p.p. LAISVĖS DEMONSTRACIJOS Šv.Stepono aikštėje, Vienoje. Lapkričio 5-6 d. pagal dalyvių pasirinkimą, ekskursijos į įvairias vietas. Lapkričio 7 d. išvykstama iš Vienos į Londoną (viešbutis "Hotel Russell"). Lapkričio 7-9 d. VLIK'O SEIMAS:

Lapkričio 7 d. (penktadienis) - susipažinimo vakaras Lietuvių Namuose; Lapkričio 8 d. (šeštadienis) - VLIK'o Seimas (Hotel Russell). Lapkričio 9 d. (sekmadienis) - iškilmingos pamaldos lietuvių bažnyčioje, vėliau b a n k e t a s Lietuvių Sodyboje. Lapkričio 10 d. iš Londono grįžtama į JAV-bes.

Išvykos kaina \$ 1,195 vienam asmeniui (dviese kambaryje). Dolerio vertei kritus, visos kelionės išlaidos pakilo \$100. Kad užtikrintus \$1,195 sumą, prašoma registruotis galimai greičiau. (Vienam asmeniui vykstant pridėdama \$250,- "single supplement"). Ši kaina apima visas išlaidas. Susidarius grupei norinčių vykti (ir grįžti) iš Chicago, prie nustatytos sumos primokama \$66,- asmeniui. Registruotis ne vėliau rugsėjo 1 d.

Dėl informacijos kreiptis į VLIK'O / ELTOS įstaigą 1611 Connecticut Ave., N.W., Suite 2, Washington, D.C. 20009 (tel:202-667-1980), arba išvykos vadovą dr.J. Stuką, 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060 (tel:201-753-5636)

PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ skatina laisvojo pasaulio lietuvių visuomenę, ypač gyvenančius Europoje, JAV ir Kanadoje, g a u s i a i d a l y v a u t i Pasaulio Pabaltiečių Santalkos organizuojamose demonstracijose už PABALTIJO VALSTYBIŲ LAISVĘ 1986 m.lapkričio 4 dieną VIENOJE, Austrijoje, sąryšyje su ten vykstančia EUROPOS SAUGUMO IR BENDRADARBIAVIMO KONFERENCIJA.

Šiaurės Amerikos lietuviai kviečiami pasinaudoti visomis organizuojamomis priemonėmis tuo metu vykti į Vieną.

Pasaulio ir kraštų Bendruomenių atstovai dalyvaus Vienoje ir visokiais būdais kels Lietuvos reikalus, bendradarbiaudami su kitomis organizacijomis bei institucijomis, siekiančiomis tų pačių tikslų.

PLB Visuomeninių Reikalų Komisija.

ir Valiją. Trečiojoje vietoje valstijos: Naujoji Zelandija, liko Australija su 40 aukso Valija, Šiaurinė Airija, Škotijai medalių, 46 sidabro ir 34 ja ir t.t.

bronzos medaliais. Po to Žaidynes boikotavo 26-sekė pagal laimėtų medalių ios, beveik visos negrų, valskaičių šios valstybės bei tybės.

- pakabins juodą kaspinę savo namų priekyje: ant medžio, vartų, frontinių durų ir t.t.;
- užriš juodą kaspinę ant savo automobilio antenos;

- dėvės juodą kaspinę ant atlapo;
- ragins savo kaimynus, draugus, bendradarbius, apylinkės politikus ir kt. padaryti tą patį.

Kaip geltonųjų kaspinių vartojimas, grįžtant įkai-tams tapo tradicija, juodieji kaspiniai atkreips dėmesį į nesuskaičiuojamus įkaitus Sovietų bloke, kurie niekad nesugrįš.

LIETUVIAI raginami prisidėti prie JUODOJO KASPINO DIENOS ir RUGPJŪČIO 23 d. dalyvauti šioje svarbioje tradicijoje.

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS PASIRUOŠIMAS VIENOS KONFERENCIJAI

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Visuomeninių Reikalų Komisija savo posėdyje 1986 m.liepos 19 d.Washington'e apsvarte ARTĖJANCIOS Vienos konferencijos keliamas užduotis pristatant Lietuvos reikalus. Vienos Konferencijoje bus peržiūrimas Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferencijos BAIGIAMOJO AKTO ĮGYVENDINIMAS. Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, kartu su JAV, Kanados ir Europos kraštų Bendruomenėmis sieks kelti Lietuvos laisvės bylą, ypač diplomatinėje veikloje, ir taip pat prisidės prie kitų organizacijų planuojamų masinių pasireiškimų. Pagrindiniai tos veiklos elementai yra šie:

1. Komisija, susidedanti iš dr.Tomo Remeikio, Juozo Danio ir Gintės Damušytės ruošia HELSINKIO AKTO septynio principo (Žmogaus Teisių) ir aštunto principo (tautų apsisprendimo) vykdymo Lietuvoje dokumentaciją Konferencijos delegatams pramatoma išteikti dokumentų rinkinį su atitinkamais memorandumais. Dokumentacijos skleidimas bus dviejų fazių. Pirmoje, visi Konferencijos dalyviai gaus dokumentaciją per LB kraštų valdybas dar prieš Konferencijos pradžią. Antroje fazėje- dokumentacija bus pateikta Konferencijos delegacijoms Vienoje.

2. PLB, kartu su kitų kraštų Bendruomenių pagalba, tam tikslui siunčia trijų asmenų štabą į Vieną: Sveicarijos LB Krašto Valdybos pirmininką Narcizą Prie-laidą, Lietuvių Informacijos Centro narę Gintę D a m u š y t ė ir vieną asmenį iš Kanados.

3. Helsinkio Akto idealų vykdymui savo gyvybes yra paaukoję Helsinkio Grupės nariai Lietuvoje bei Sovietų Sąjungoje. Jų atminimui bei jų veiklos priminimui yra ruošiamas monografija, skirta Lietuvos Helsinkio Grupei. Monografijoje bus pateikti Grupės darbai bei jų išleisti dokumentai, kartu su akademiniu jų veiklos įvertinimu.

4. Pabaltiečių Santalka Vienos Konferencijos metu ruošia viešas demonstracijas, prie kurių pasisekimo prisideda ir Lietuvių Bendruomenė. Šių demonstracijų organizatoriai yra latviai. VLIK'o prašoma, PLB prisidės prie šio įvykių organizavimo ir todėl dabar kreipiasi į pasaulio lietuvių ir LB kraštų valdybas Europoje, prašydama gausiai demonstracijose dalyvauti. Taip pat PLB tariasi su Vasario 16 Gimnazijos vadovybe, kad gimnazijos mokiniai vyktų į Vieną demonstruoti dėl Lietuvos laisvės.

5. Salzburge įvykstančiame Europos kraštų ir Jau-nimo Sąjungų atstovų suvažiavime šie reikalai bus deta-liai pristatyti PLB Visuomeninių Reikalų komisijos nario Narcizo Prielaidos ir PLB vicepirmininkės Birutės Jasai-tienės.

6. PLB ir Kraštų Bendruomenės veiks per įvairių kraštų delegacijas, bandydamos sudaryti sąlygas minė-tiems planams įgyvendinti.

Visa ši plati ir Lietuvai svarbi programa pareika-lauja didelių išlaidų. Kreipiamės į lietuvių visuomenę ir prašome paremti šiuos Lietuvos Bendruomenės planus aukomis.

PLB Visuomeninių Reikalų Komisija

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už išsikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ.
REDAGUOJA - REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366-6220

Second Class Mail. Reg. Nr. 1952. Return postage guaranteed.
Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent
Lithuania Publishing Co., 7722 George St. LaSalle, P.O.
H8P 1C4

Metinė prenumeratos kaina \$ 20
Rėmėjo - \$ 25.00

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonę. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, gražinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

SOVIETŲ TARDYMŲ REALYBĖ

IŠ "AUŠROS" Nr. 49

VLADO LAPIENIO MEMUARAI

(tęsinys)

Toje kameroje mane apgyvendino su kaliniu. Šis kalinis sakėsi esąs Antanas iš Kauno, 25-mečio gatvės. Jį areštavę už valiutą, Gyrėsi esąs geras katalikas, lankas bažnyčias, gerai pažįstas kun. Zdebskį buvęs net jo teisme Kapsuke. Gražios esančios Kapsuko ir Kybartų bažnyčios. Labai norėjo, kad ir aš tas bažnyčias pagirčiau: "Ar jums patinka Kybartų, Kapsuko bažnyčios?" - klausė mane. Bet aš nieko į tai neatsakiau. Mano pasyvumu buvo labai nepatenkintas. Ko nepasakosi tardytojui, nepasakok ir kameros draugams - toks dėsniis turėjo galios saugumo kalėjimo kameroje. Antanas man įrodinėjo, kad kun. Zdebskis tardyme labai gerai gynėsi, kalbėjo, aiškino, įrodinėjo, todėl teismas jam paskyrė mažą bausmę. Jis patarė ir man netylėti, kalbėti, gintis "Jeigu tu tylėsi, nesiginsi, tai tardytojui, teismui atrodys, kad esi kaltas ir paskirs didesnę bausmę". Jo patarimai buvo panašūs į tardytojų patarimus. Visa tai griovė pasitikėjimą juo. Kartais jį išvesdavo neva tardymui. Tačiau, grįžęs į kamerą nepasakodavo apie tardymą, o tik patarinėdavo kaip aš turiu laikytis tardymo metu. Tai buvo saugumo taktininkas, kalinių žargonu kalbant - "etukačius" (beldikas).

Jis labai rūkydavo, todėl didelė nikotino dozė tekdavo ir man. Sėdėdavome per dieną dienas paskendę dūmuose. Nors palei lubas buvo atidaras mažas langelis, bet visą laiką kameroje būdavo daug dūmų. Jis pats vargdavo ir mane vargindavo.

Nors jis taktininkavo čekistams, bet ši klystantį žmogų mylėjau ir elgiausi su juo bičiuliškai. Pusę produktų, gautų iš namų ir pirktų iš saugumo parduotuvės (leidžiama pirkti iki 10 rublių mėnesiui), atiduodavau jam. Su juo teko gyventi apie mėnesį laiko.

Kartą Urbonas paklausė, ar gerai mes sugyvename.

- Jis didelis pykiorius ir saugumo tardytojams taktininkauja... Sugyvename neblogai - atsakiau tardytojui.

- Niekas jo neprašo taktininkauti - pikta atrežė Urbonas. Tačiau sekančią dieną mane iškėlė į kitą kamerą. Atsisveikinant tas vadinamas Antanas graudžiai verkė...

Mane nuvedė į kamerą, kurios langai į konservatorijos pusę. Apgyvendino su kaliniu Luckum, Marijos Jurgutienės broliu. Marijos vyras, konservatorijos dėstytojas Jurgutis išvykęs užsienį, pasiprašė politinės globos JAV. Ten jis ir pasiliko gyventi. Jo sesuo Marija dirbo konservatorijoje bibliotekos vedėja. Tačiau kai tik jos vyras Jurgutis pasiliko Amerikoje, Mariją Luckaitę-Jurgutienę atleido iš darbo.

- Tarybų valdžia, atleisdama Mariją iš darbo ir palikdama ją su mažu vaiku be duonos kasnio vien už tai, kad jos vyras pasiliko JAV, pasielgė nežmoniškai - kalbėjo Luckus.

Luckus - žemo ūgio, taisyklingu veido bruožų, neturintis nė 25-rių metų amžiaus. Jo motina gyveno Vilniuje. Prieš areštą jis dirbo spaustuvių linotipininku. Jį teisė Vilniaus miesto Spalio raj. liaudies teismas. Pasakojo, kad, darant pas jį kratą, rado ginklą - pistoletą. Jį tardė Vidaus Reikalų ministerijos tardytojas. Teismas bylą nagrinėjo keletą dienų. Kiekvieną dieną, grįžęs vakare iš teismo, pasakodavo apie teismo eigą. Kai teisėjas jį paklausė, kodėl dauguma jo parodymų labai skiriasi nuo liudytojų parodymų ir nuo jo paties parodymų, duodamų teismo tardymo metu, Luckus teismui paaiškino, kad parengtinio tardymo metu tardytojas jam sakydavęs: "Jeigu tu neprisipažinsi kaltu ir nepasirašysi tokių protokolų, kokius aš parašau, tau bus paskirta mirties bausmė, t.y. būsi sušaudytas". Bijodamas mirties bausmės, pasirašydavau tardymo protokolus, kokius surašydavo tardytojas, nekreipdamas dėmesio, kas juose parašyta. Taigi, apklausos protokoluose yra ne mano parodymai, bet tardytojo kūryba...

Kartą sėdžiu kameroje užsimastęs. Luckus, pamatęs mane susirūpinusį, sako: "Nenusimink, patekti anan pasaulin nereiks pačiam rūpintis - čekistai tuo pasirūpins..."

Prieš paskutinįją teismo dieną Luckus sakė, kad prokuroras paprašė teismą jam skirti 10 metų laisvės atėmimo. Kai buvo paskelbtas teismo nuosprendis, Luckaus į kamerą nebeatvedė, daugiau su juo nebesusitikome. Su juo vienoje kameroje kalėjome daugiau negu mėnesį.

Lucky nuteisus, mane perkėlė į kitą kamerą, kurios langai buvo į saugumo pastato kiemą. Netrukus į šią kamerą atkėlė Henriką Jaškūną, areštuotą 1976 m. gruodžio mėn. prieš pat Kalėdas.

Prieš areštą Jaškūnas gyveno su žmona ir dviem dukrelėmis Jonavoje. Vyresnioji dukra mokėsi Jonavos vi-2psl.

durinėje mokykloje, vienuoliktose klasėse, o jaunesnioji - technikume. Jaškūno tėvas gyvenęs Panevėžyje, buvo batiuovys, komunistas pagrindininkas. Todėl ir sūnus Henrikas pokario metais dirbo milicijoje Panevėžyje. Ten bedirbant ir buvo suimtas. Nuteistas 25 m. laisvės atėmimo. Bausmę atliko Vorkutoje, angliu kasyklose. Po Stalino mirties, iškalbėjęs apie 10 metų, buvo paleistas į laisvę. Grįžus į Lietuvą, valdžia jam neleido apsigyventi Panevėžyje, todėl apsigyveno Jonavoje.

Sakėsi, esąs savamokslis, bet turėjo literatūrinių gabumų. Rašydavo lietuviškai ir rusiškai. Taip pat mokėjo piešti. Savo samprotavimus valstybės valdymo bei tvarkymo klausimais rašydavo į sąsiuvinius, paduodavo čekistams ir prašydavo, kad siųstų į Maskvą vyriausybei. Jį tardė ypatingai svarbių bylų vyr. tardytojas papulk. Kovaliov'as.

Jaškūnas kameroje kalbėdavo:

- Komunistai eina senosios Rusijos carų pėdomis, tik prisidengę, tarsi skraiste, socializmu. Pradžioje bolševikai paskelbė carų sudarytas slaptas sutartis, kurių liaudis nežinojo, ir patys žadėjo tokiomis priemonėmis nesinaudoti. Bet taip buvo neilgai. Netrukus jie pradėjo veikti kaip ir carai, tik intensyviau: sekimas, papirkimai slapti susitarimai, represijos ir t.t. Partijos XX suvažiavimas tai pripažino. Kadangi buvo panašūs tikslai, todėl ėmėsi ir panašių priemonių. Leninas pripažino mažoms tautoms teisę savarankiškai apsispręsti ir ištotti iš Tarybų Sąjungos. (Red.pabr.). VIII-me partijos suvažiavime vienas iš bolševikų partijos vadų pasakė: "Visa išpūsta apsisprendimo teisė neverta supuvusio kiaušinio"...

Mūsų kamera buvo apie 5 m. ilgio ir apie 3 m. pločio. Joje būdavo karšta ir tvanku. Nors būdavome išsirengę kaip vasaros metu Palangos plažie, bet vistiek buvo per karšta. Nuo tvankumo ir šilumos būdavau kaip apsvaigęs. Neatsimindavau vakare, ką valgiau pietums. Kodėl šią kamerą žiemą vasarą taip kaitino, aš nesu-prantu. Be to, dar ir dvokdavo. Pirmiausia, kampe stovi parašė(naktinpuodis). Į jį įpildavo vandens su kalkėmis, uždengdavo plastmasiniu dangčiu, bet vis tiek nesulaikydavo parašės kvapo. Dvokė ir žmonių prakaitas. Mes prakaityvome nuo karščio ir nuo vargingo gyvenimo. Dvokė ir iškvėpuotas oras. Pagaliau čia buvo ir kalinių duona, mėsa ir kiti produktai. Karštyje ir drėgmėje viskas greit pelėjo ir gedo. Viskas liejosi į bendrą dvoką. Turėjome pakankamai duonos, bet oro, oro, oro...stigo. Dusdavome, nebuvo nuo kvėpuoti Dėl oro trūkumo ir miegas būdavo labai prastas.

Kartą į mėnesį ateidavo kalėjimo viršininkas ir paklausdavo:

- Gal turite kokių klausimų, pageidavimų?

- Kameroje labai karšta, tvanku, ventiliacija neveikia, - sakydavome jam.

O jis palinguoja galva, kartais nusišypso ir išeina. Kiekvieną rytą iš prausyklos plastmasinėje šiukšlių dėžėje atsinešdavome šalto vandens ir plaudavome grindis, bet vistiek buvo tvanku ir karšta. (buš daugiau)

SLA SEIMAS ŠIMTMETINIO JUBILIEJAUS PROGA

Edvardas Šulaitis

(tęsinys)

Pirmosios sesijos pabaigę, rios atiteko Laimai Šulai - goje ALTO vardu sveikino tytei - Day ir John. La - Teodoras Blinstrubas, o Teodoras Vyčių Centro Val - dybos vardu - Algirdas Bra - zis. Tas pats sol. Brazis čia sugiedojo "Lietuva bran - gi" ir "God bless America".

Vykdomosios Tarybos narių pranešimai

Antrosios dienos abi se - sijos buvo paskirtos Vykdo - mosios(Organizacija varto - ja ir "Pildomosios" termi - ną) Tarybos pranešimams, kurie buvo išspausdinti stambiam 76 puslapių lei - dinyje "Seimo Raportai ir Darbai".

Pirmininko Povilo Dar - gio pranešimą nutarta iš - taisyti neskaityti, bet jį priim - ti taip, kaip jis atspausdin - tas leidinyje. Vice-pirmi - ninkas Aleksandras Ča - plikas perskaitė savo pranešimą.

Gana ilgas ir išsamus bu - vo sekretorės Genovaitės Meiliūnienės pranešimas, kuriame užfiksuo - ta daug statistinių duome - nų skaitlinėmis. Paaiškėjo, kad Susivienijimo raštinė ir bendrai pati organizacija tvarkoma gerai, ką patvir - tino ir JAV apdraudos įstai - gų tikrintojai.

Buvo perskaityta Iždo globėjų Kristinos Austin ir Josefinos Miller praneši - mas, o dr. Vytautas Dar - gis perskaitė savo praneši - mą. Vėliau, seimo bė - gyje buvo duoti ir "Tėvynės" redaktoriaus J. Valaičio bei įvairių pastoviųjų komi - sijų pranešimai.

SLA šimtmečio proga įvy - ko rašinių jaunimui tema "Susivienijimo atsiekimai ir reikmės Amerikos lietu - viams" konkursas. Konkur - so komisija paskelbė rezul - tatus. Paskirtos dvi pirmo - sios premijos(po \$200), ku -

ros atiteko Laimai Šulai - tytei - Day ir John. La - pinskiui, o antroji pre - mija Aldonai Bobelytei.

Visi trys rašiniai buvo seime perskaityti, pažymint, jog jie bus atspausdinti po - seiminiam "Tėvynės" laik - raščio numeryje.

Po pranešimų buvo nema - ža diskusijų-paklausimų bei paaiškinimų. Diskusijose stipriai pasireiškė Kęstutis Miklas iš New Yorko ir dr. Algirdas Budreckas iš Bostono.

Naujos Vykdomosios Tarybos prisaikdinimas

Ketvirtadienį-paskutinįją seimo dieną buvo prisaikdin - ta Naujoji Pildomoji Taryba, kurioje tik vienas- Paul Šu - kis iš Cleveland'o buvo naujai išrinktas, o visi kiti - perrinkti tie patys. Per - skaičius balsavimo rezul - tatus, Teodoras Blinstru - bas atliko prisaikdinimo ceremonijas.

Paskutinėje sesijoje buvo perskaitytos ir seimo rezol - liucijos. Vienoje iš jų dėko - jama prez. Reagan'ui už pasveikinimą, o kitose dviejo - se pasisakoma už ALTO ir BALFO veiklos rėmimą.

Baigiant seimą, išrink - ta vieta sekančiam- 63-jam seimui. Jis įvyks po trijų metų Cleveland'e. Uždaro - mąją kalbą pasakė Povilas Dargis, kuris pakvietė seimo pabaigai sugiedoti Lietuvos Himną.

Seimui pasikeisdami pir - mininkavo Povilas Dargis ir Aleksandras Čaplikas, sekretoriaus buvo Vytautas Kasniūnas, Edvardas Šulaitis ir Jonas Stun - dzia.

Kiti Seimo renginiai Seimo proga įvyko eilė ki - tų renginių. Pirmadienio va - kare Dariaus-Girėno salėje buvo delegatų susipažinimo

PRAGIEDRĖJIMAS

V.Mykolaitis- P u t i n a s

Šis vakaras, o Viešpatie, toks ilgas
Po tos trumpos dienos.
Bet mėlynas pakalnės paukštis
Jau greit į dangų nuplasnos.
Tad kas manos keistos būties
Užkeiktą žodį pasakys
Ir kas man angoje nakties
Nuskaidrius temstančias akis?

- Apsižvalgyk, - pats sau tariau, -
Jau štai saulėlydy giedriau.
Antai viršūnėmis kalnų
Jau kitas paukštis
Mosuoja mėlyną sparnu.
Dangus giedrėja vakaruos,
Ir dar ilgai
Aukštinės ugnys žaižaruos -
Ir dar ilgai
Šešėliai žemėje tirštės,
Kol visos žvaigždės
Padangių būste suspindės.

(Iš ciklo: "MANO BUSTAS")

BŪKIME NUOSEKLŲ SVARBIUOSE REIKALUOSE

Liudas DAMULIS

Krikščionybės įtakoje išaugo viduramžių kultūra, y - pač tai ryšku Europos tautų gyvenime. Viduramžiais ir lietuvių tauta įsikriavo į krikščioniškų tautų tarpą Rei - kia pripažinti, kad šis mūsų įsikriavimas buvo vėlesnis, bet už tat, žūtbutinėje kovoje už laisvę - šis posūkis bu - vo mums labai svarbus.

Kaip ir kitos tautos, ir mes stengiamės krikščio - nybės įvedimo sukaktį reikiamai atžymėti. Bet pradžioje tebūnie leista man paminėti mūsų artimųjų kaimynų rei - kimąsi šiuo atveju (nes yra panašumų).

1966 m. lenkų tauta iškilingai atšventė krikščio - nybės įvedimo tūkstanties metų sukaktį. Mat, vienas jų kunigaikštis- MIESZKO - 966 metais priėmė krikščionybę iš čekų, kurių vienuolis J o r d a n a s tapo pirmuoju Poznanės vyskupu.

Š.m. dienraščio "DRAUGO" 130 numeryje rašoma, kad latvių išeivija paminėjo savo tautos 800 metų krikš - čionybės sukaktį Romoje. Iš istorijos žinome, kad 1186 m. vokiečių kunigas MEINHARD'as buvo įšventintas vys - kupu Latvijoje- I k l i š k ė j e. 1186 m. todėl lat - komi krikščionybės pradžia Latvijoje, nors latvių - lybių kunigaikštis C a u p o apsikrikštijo metais-kitais - vėliau.

Mes, l i e t u v i a i, kaip daug kur mūsų išei - vijos spaudoje rašoma, 600 metų krikščionybės sukaktį e - same pasiryžę atšvęsti 1987 metais Amerikos kontinente - išeivijoje, Romoje ir mūsų sostinėje Vilniuje.

Tačiau išeivijoje KAI KAS IMA STEBĖTIS? K O - D Ė L tai akcentuojama kaip 600 metų KRIKŠČIONY - BĖS SUKAKTIS? Juk rašytiniai-istoriniai šaltiniai aiš - kiai sako, kad Lietuvoje kunigaikštis MINDAUGAS krikš - čionybės įvedimą pradėjo 1251 m.gale, t.y.- JIS PATS SU VISA ŠEIMA IR DAUGYBE ARTIMŲJŲ APSIKRIKŠ - TIJO. Popiežius Inocentas IV su džiaugsmu tai priėmė ir SUTIKO KARŪNUOTI M I N D A U G A LIETUVOS KARALIUMI. Tai įvyko 1253 m. Vyskupu buvo paskirtas vokiečių- kalavijučių kunigas KRISTIJONAS. Taigi -1987 metais nuo KRIKŠČIONYBĖS PRADŽIOS LIETUVOJE BUS PRAEJĘ JAU 736 metai.

Apie Karaliaus MINDAUGO krikščionybės įvedimą mūsų iškilusis istorikas VINCENTAS LIULEVIČIUS nese - niai labai pamatuotame straipsnyje ("Draugo" dienrašty - je) i s a k m i a i pabrėžė, kad 1987 metais turėtų būti 736 m. nuo mūsų krikščionybės įvedimo pradžios.Iš istorijos mes žinome, kad po Mindaugo Lietuvoje yra buvę krikščionių ir jų bažnyčių TRAIKENIO, VYTENIO ir GEDIMINO LAIKAIS.

Todėl dabar daug kam atrodo, kad mes patys lyg bandytume savo krikščionybės laikotarpį sutrumpinti 136 metais.

Kartą man vienas mielas tautietis bandė tvirtinti, kad, tur būt, kai kam Mindaugo krikščionybės įvedimas atrodo nepilnas - dalinis. Jam atsakydamas pabrėžiau, kad pradžioje dalinis krikščionybės įvedimas buvęs ir pas mūsų kaimynus lenkus ir l a t v i u s. Tačiau tie mūsų kaimynai pripažįsta ir brangina savo pradinės krikščionybės įvedimo datas ir todėl reikiamai tas su - kaktis mini.

Mūsų garsusis istorikas A. ŠAPOKA SAVO KA - PITALINAME VEIKALE "LIETUVOS ISTORIJA" (136 psl.) taip pat tvirtai užakcentuoja, kad JOGAILOS 1387 m. BUVO KRIKŠTYTA TIK AUKŠTAITIJA. Taigi- IR TADA BUVĖS DALINIS LIETUVOS KRIKŠTIJIMAS.

Ruošdami minėti reikšmingą-istorinį i - vykį - k r i k š č i o n y b ė s į v e d i m o su - kaktį - TURĖTUME BŪTI NUOSEKLŲ. Ypač dabar, gerai žinant, kad neturėtume trumpinti mūsų krikščio - nybės laikotarpio p a t y s, kai mūsų garbingą istoriją dabartinis Tėvynės okupantas visaip stengiasi menkinti ar net žaloti.

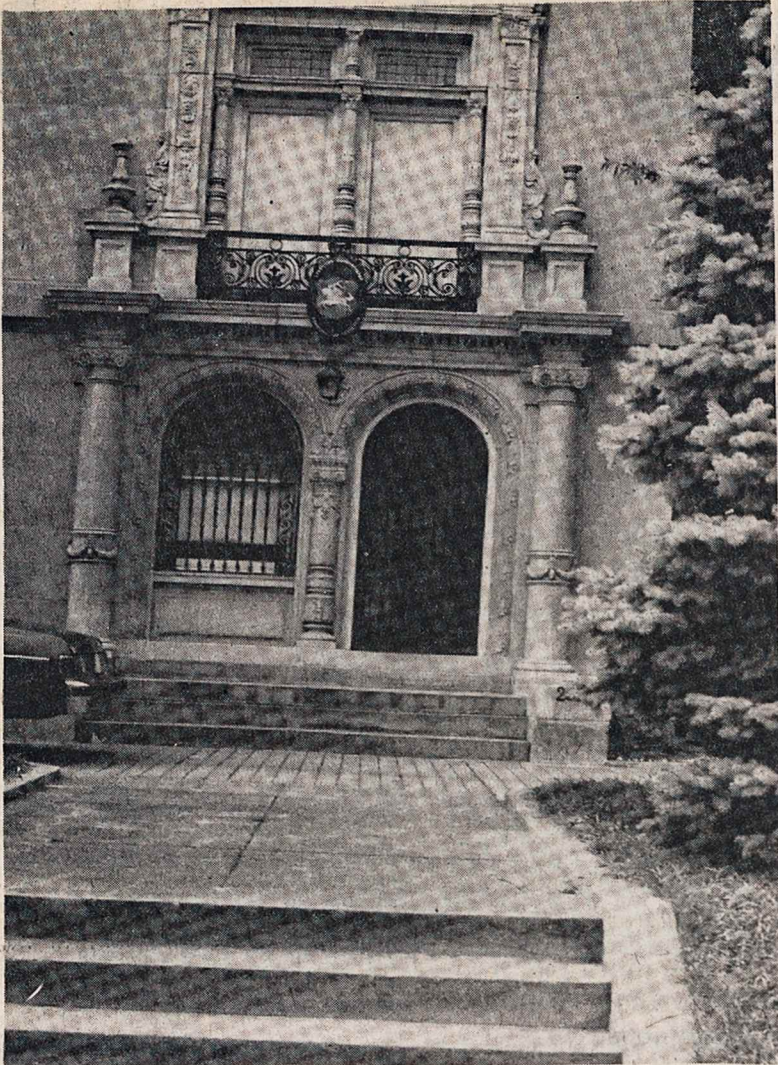
pobūvis. Čia buvo vakarie - Povilas Dargis. Jam buvo nė, pasižmonėjimai ir šo - įtektas gražus dail. Daug - kiai, kuriems grojo Ažuolas vilos padarytas medžio iš - St e l m o k a s. Antradien - dirbėnys.

nio vakare Raimundas La - Tiek seimo salėje, tiek pa - p a s Essex viešbutyje paro - silinksminimų vietose vyra - d Motūzų susuktą filmą iš vo graži, lietuviška nuotaika - Nepriklausomos Lietuvos kaip ir tinka šimtmetį mi - laikų, o jaunas delegatas - ninčiai organizacijai.

Jonas Stundzia iš Bos - Kanados lietuvių - tono apylinkių parodė skaid - atstovai - rių iš prieškarinės ir dabar - Iš Kanados seime dalyva - tinės Lietuvos, o taip pat ir - vo dviejų kuopų- St. Catha - SLA istorijos.

Trečiadienio vakare buvo iškilmingas banketas Mar - rines (278) ir Toronto (236) - atstovai: Petras Polgri - tinique salėje, Evergreen mas, Lydia Balsys, Hen - Parke. Čia susirinko apie - rikas Chvedukas, Jonas 400 svečių, kurie ne tik pa - Dambaras, Maria Dam - valgė, pasižokė, bet taip pat - baras, Anelė Ališaus - iškilusė eilė kalbų bei so - kienė ir kt. Lietuvos gen - listo Algirdo Brazio daina - Konsulas Kanadoje dr. Jonas - vimo. Čia buvo pagerbtas Ž m u i d z i n a s atsiuntė - ilgametis SLA pirmininkas sveikinimą raštu.

NEPRIKLUSOMA LIETUVA

NEPRIKL AUSOMOS LIETUVOS PASIUNTIN YBES RUMU WASHINGTON E I E JIMAS

Nuotr. J. V. D a n i o

PALIKIMŲ PERVEDIMO PROBLEMOS BANDANT APSAUGOTI LIETUVOJE GYVENANČIUS PAVELDĖTOJUS NUO OKUPANTO APIPLĖŠIMO

Pastaruoju metu Lietuvos konsulatai vis dažniau gauna pasiteiravimų, prašant nurodyti kelius, kaip geriausia pervesti palikimus Lietuvoje gyvenantiems paveldėtojams, kad okupantai jų neapiplėštų. Tai gana sunki problema, kuri prasidėjo nuo Lietuvos okupacijos ir tebesitęsia iki šių dienų. Geresniame padėties supratimui tenka trumpai apžvelgti okupacijos pasėkoje susidariusią padėtį.

Prieš okupaciją, Lietuvoje gyvenantys įpėdiniai palikimus dažniausiai išgaudavo per Užsienių Reikalų Ministeriją, kuri, gavusi įpėdinių įgaliojimus ir reikalingus įpėdinystės įrodymus, pavesdavo Lietuvos konsulams Amerikoje įpėdinius atstovauti ir jų interesus ginti. Bet būdavo ir tokių, kurie vietoje Užsienių Reikalų Ministerijos, kreipdavosi arba į konsulus betarpiiai, arba į advokatus Lietuvoje ar Amerikoje, arba į gimines Amerikoje. Paveldėtojas buvo laisvas su palikimu elgtis kaip jam atrodė naudingiausia: jis galėjo gautą palikimą pervesti į litus, arba palikt doleriais bankuose, arba investuoti į akcijas ar paskolos laktus Amerikoje ar bet kuriame krašte. Vienu žodžiu, jis buvo pilnai teisėtas paveldėjimo savininkas.

Okupacija šią tarptautinai nusistovėjusią paveldėjimo procedūrą ir santvarką pakeitė iš pagrindų. Lietuvos gyventojas buvo visuotinai apiplėštas ir su visu savo turtu tapo okupanto nuosavybe. Okupantui parūpo net ir tas, ką Lietuvos gyventojas turėjo užsienyje ar galėjo iš ten paveldėti. Į Pabaltijos valstybėse gyvenančių paveldėtojų palikimus Amerikoje pradėjo reikšti pretenzijas sovietų konsulai.

Tokiam akipiešiškam sovietų valdininkų elgesiui kelią užkirtė Valstybės Departamentas 1948 m. kovo 26 dienos aplinkraščių visų gubernijų gubernatoriams, kuriame tarp kitko sakoma:

"Valstybės Departamentas niekada nepripažino Latvijos, Estijos ir Lietuvos inkorporavimo į Sovietų Sąjungą, ko pasėkoje neskaito sovietų konsularinių valdininkų ir jų advokatų turinčiais bet ko-

(Atsiminimai)

P. Enskaitis

KELIONĖ Į VILEIŠIO AIKŠTĘ

Kai kas gal pamanyt, kad čia rašoma feljetonas, bet tai yra tikra tiesa, žinoma, kiek galima sugraibyti, nenukrypęs nuo tiesos apie įvykius, kurie vyko prieš virš pusšimtį metų.

Tai buvo anuo metu, kad "vyresnysis brolis" mūsų "liaudį išvadavo" iš buržuazinio išnaudojimo. Ir ši kelionė į Vileišio aikštę, apie kurią aš noriu rašyti, vyko nežinau kuria proga. Ar tai buvo kada Paleckis parnešė Stalino saulę, kuri pasirodė tikra tropiškų kraštų saulė, nes jai pasirodžius tuojau ištirpo sviestas ir kiti riebalai. O gal tai buvo Stalinui priėmus Liaudies seimo prašymą, kad jis mus priglaustų po savo ūsais. Žinoma, jis šį prašymą tuojau patenkino, už ką mes turėjome jam dėkoti, todėl tuo metu mitingai vyko veik kasdien.

Aš dirbau "Sodybos" krautuvėje ir vieną dieną gaurū įsakymą visus krautuvėje dirbančius prijungti prie eisenos į Vileišio aikštę mitingui. Eisena turėjo prasidėti nuo Kauno geležinkelio stoties Vytauto prospektu, Laisvės alėja ir Ukmergės plentu į Vileišio aikštę.

Mes uždarėme krautuvę ir nuvykome į "Sodybos" vaisvandenių fabriką, kuris buvo netoli Geležinkelio stoties "Pieno Centro" kieme.

- Mums reikia transparantų ir paveikslų mūsų eisenai. - Agitpropas atsiuntė keletą paveikslų, bet kaip juos parodyti, negi klijuosime prie nugaros? - susirūpinęs kalbėjo vienas komsomolcas.

Išeitį reikėjo rasti be pasiteisinimo. Ir radome. Kažkur sumedžiojome desėtką ilgesnių strypų prie kurių manėme prikabinti paveikslus. Bet kaip? Negi per Stalino ūsus prikalsime su vinimi prie pagalių?

Prisiminėme sandėliuką, kuriame buvo sukrauti, valdžiai įsakius, nukabinti nuo sienų lietuvių tautos didvyrių paveikslai. Greitomis, nes nebuvo laiko, mes atidūrėme rėmus ir ant esančių paveikslų priglaudėme burliukų paveikslus. Taip Stalinas turėjo prisiglausti prie Kudirkos, Leninas prie Basanavičiaus ir Marksas prie Smetonos. Šiuos paveikslus su rėmais prikabinti prie lazdų jau nebuvo problema.

Kai mūsų sodybiečių grupė susitvarkiusi išėjo prie stoties į Vytauto prospektą, eisenos pradžia jau buvo prie Iguolos bažnyčios. Man, nors ir labai nenoromis, reikėjo nešti Stalino portretas, bet greitai aš jo atsikračiau: pa- 1986. VIII.7

kių teisių atstovauti Latvijos, Estijos ar Lietuvos piliečius, kurie turi teisių į Jungtinėse Valstybėse mirusių asmenų palikimus."

Apėjimui šio potvarkio sovietai persiorientavo į privatų kelią, pavesdami palikimų reikalus tariamai privačiai advokatų kolegijai Maskvoje - INOSTRANNAJA JURIDICHESKAJA KOLLEGIJA ADVOKATOV, sutrumpintai vadinama INIURKOLLEGIJA. Taigi, pretenzijas į Baltijos valstybių piliečių palikimus pradėjo reikšti ne sovietų konsulai, bet tariamai privati Maskvos advokatų kolegija, apsirūpinusi įpėdinių įgaliojimais. Maskvos INIURKOLLEGIJA turi sub-agentūras visoje Sovietų Sąjungoje ir okupuotose Baltijos valstybėse, kurių viena veikia ir Vilniuje. Sub-agentūrų uždavinys yra surinkti savo respublikoje įgaliojimus su reikalingais dokumentais ir persiųsti Maskvos Injurkolegijai, kuri savo keliu persiunčia juos stambiai advokatų firmai New Yorke, su kuria yra sudariusi sutartį. Toji firma atstovauja ne tik Sovietų Sąjungos juridinius interesus JAV-ėse ir Kanadoje, bet taipgi ir satelitinių kraštų, kaip Bulgarijos, Čekoslovakijos, Lenkijos, Vengrijos ir t.t.

Ta tariamai privati Injurkolegija tikrovėje yra Sovietų Teisingumo Ministerijos padalinys, kuri pagal susitarimą, tampriai bendradarbiaudama su OSI, dargi parūpina KGB sufabrikuotus dokumentus nuo sovietų teroro pabėgusiems pabaltiečiams persekioti.

Pagal Injurkolegijos ir New Yorko advokatu firmos susitarimą, pastarajai leidžiama pasilaikyti 35% nuo išgautų palikimų, prie ko Injurkolegija pasilaiko dar 10% už tarpininkavimą. Tad įpėdiniui iš kiekvieno šimto dolerių belieka tik 55, kurie išmokami ne doleriais, bet rubliais, skaitant tarp 65 ir 75 kapeikų už dolerį. Išvengimui visuotino paveldėtojo nepasitenkinimo, okupantai leido be eilės užsisakyti rusiškos gamybos automobilius, jei už juos mokama iš palikimų gautomis sumomis. Nors tas padėtį šiek tiek pagerino, bet palikimų globėjų tarpe entuziazmo nesukėlė.

Siekdamos apsaugoti komunistinėse valstybėse gyvenančių paveldėtojus nuo apiplėšimo, daugelis Amerikos valstijų savo laiku išleido taip vadinamuosius Geležinės Uždangos Įstatymus (Iron Curtain Acts), kuriais buvo varžoma išmokėti palikimus įpėdiniais, gyvenantiems komunistiniuose kraštuose, paliekant juos laikinam saugojimui tų valstijų išduose. Didelėmis Maskvos Injurkolegiją atstovaujančių amerikiečių advokatų pastangomis viena byla Oregono valstijoje pateko į Aukščiausiąjį Teismą, kuris 1968 m. sausio 15 d. (Zschernig v. Miller) išaiškino, kad taip vadinamieji Geležinės Uždangos Įstatymai, kaip nekonstituciniai, atmetė.

Tas sprendimas plačiai atidarė vartus Injurkolegiją atstovaujančios New Yorko advokatų firmos advokatams, kurių pastangų dėka milijonai dolerių nuplaukė į sovietijos išdą, o paveldėtojam teko tik trupiniai.

Ypatingą dėmesį Lietuvos okupantai yra atkreipę į lietuvių palikimus. 1978 metais jie atsiuntė į JAV-es Vilniaus Injurkolegijos tarnautoją Genovaitę Valinskiene, kuri, lydimą sovietų ambasados valdininkų, važinėjo po lietuvių kolonijas ir, kaip pati po kelionių pasisakė "Gimtojo Krašto" korespondentui, įtikinėjo tautiečius neklausyti "vaduotojų", kurie nepataria ir testamentus įrašyti Lietuvoje gyvenančių artimųjų ("Gimt. Kraštas", 1978.VI.22). Važinėdama po lietuvių kolonijas, ji taipgi įtikinėjo lietuvių advokatus tapti Injurkolegijos agentais. Daugumas atsisakė, bet vienas kitas, susigundęs riebiais komisais, sąmoningai ar dėl padėties nesupratimo, talkininkauja kenkdamas lietuvių interesams.

G. Valinskiene "Gimtojo Krašto" korespondentui aiškino, kad tūkstanties dolerių palikimą gaunantis, galis paversti juos į "Vniešposiltorgo" čekius, gaudamas net 3000 rublių su įvairiomis privilegijomis. Šiandien vienas kitas skelbiasi, kad galis beveik 5 rublius už dolerį gauti su Injurkolegijos palaiminimu, nuveždamas juos į Vilnių. Bet ką su tais rubliais įpėdinis turi daryti, jei nėra ko už juos pirkti? Aukšto keitimo kurso pažadai tai tik viliojimas dolerių iš Amerikos.

Tą pačią dieną, kai įpėdinis gauna palikimą okupuotoj Lietuvoj, jis jau apiplėšiamas, nes jo nuosavybės teisės labai ribotos. Įsivaizduokime šimtą tūkstančių dolerių palikimą gavusį. Suprantama, kad pirmoje eilėje jis užsisakys rusiškos gamybos automobilį. bet ka su likusia

mačiau priešais einantį be jokio paveikslu ar plakato žydų tautybes vyrą ir sakau jam:

- Draugas, paneškite šį paveikslą, aš noriu nufotografuoti eiseną.

Paėjęs keletą žingsnių į šoną ir žvilgtelrėjęs į mane pavadavusį asmenį ir jo nešamą plakatą, nustebau ir kartu nusigandau. Iš puikių rėmų žvelgė ne Stalinas, bet prezidentas Smetona. Matomai, man nešant ar perduodant, Stalino paveikslas pro rėmo plyšius prasprūdo ir nuplasnojo į minią, kuri savo kojomis jį negailėstingai sutremė. Kaip ten bebuvu, bet jei kas pastebės, man geruoju nepraeis. Aš gerokai atsilikau ir įsimašiau į kitą grupę.

- Juk jis manęs nepažino, tad ir skusti negalės, - pamaniau ir nusiraminau. Minia lingavo portretų juokė. Suvaryti būsimieji vergai iš fabrikėlių ir įstaigų skubėjo "džiaugsmingai" pasveikinti ir padėkoti "tėvui" Stalinui už ypatingą malonę ir rūpestingumą.

Iš kai kurių grupių pasigirdo daina. Tai buvo vertimai iš rusų dainuškų padaryti mūsų "lakštingalų". Man patiko dainelė "Sužydėjo Lietuva". Aš supratau, kad Lietuva pasipuošė ne gėlių žiedais, bet žydais, kurie dabar aktyviai reiškėsi.

- Iš kur tiek daug eisenos žydų? - galvojau eidamas Laisvės alėja, - juk jų anksčiau tiek daug nesimatė. Ir tik pagalvojęs supratau: aš į žydų susirinkimus ir parengimus neidavau, o šie neidavo į lietuvių. Jie turėjo savo mokyklas, sinagogas, teatrus ir bankus. Tai buvo respublika respublikoje.

Pasigirdo ir rusiška daina: "Jesly zavtra vaina". Nors ir nedaug buvo mokačių rusų kalbą, bet tie, kurie mokėjo, traukė išdidžiai ir jautėsi šeimininkais, nors tik prieš kelias savaites čia atvažiavo.

- Popaganda ir melas visur, - galvojau eidamas. Ir man prisiminė įvykis, kaip buvo centralizuota sėklų pardavimas. Iš visų kooperatyvų ir sandėlių sėklos buvo suvežtos į "Sodybą" ir tik čia buvo galima jų nusipirkti. todėl pavasaryje prie "Sodybos" parduotuvės susidarė eilė žmonių gal kilometro ilgio.

Mes apskaičiavome, kad išaugins cukrinių runkelių trims Lietuvos fabrikams neužteks sėklų, todėl mes kreipėmės į Prekybos ministeriją gauti šių sėklų iš kitų brolišių respublikų.

- O ja, mes turime užtenkamai. Kiek reikia? Užteks vieno vagono?

palikimo dalimi jam daryti? Gal jis nutars pirkti didelį namą, ukį, vilą - negalima. Nutars pakeliauti po pasaulį - negalima. Nuspręs kokius dešimt tūkstančių padovanoti brolių vaikui Paryžiuje - negalima. Jokių būdu negaus leidimo tokią sumą išsiųsti į užsienį. Vienu žodžiu, iš užsienio paveldėto palikimo tikruoju savininku yra tapusi sovietų valdžia, o ne paveldėtojas.

Tad reikia rimtai apsvarstyti, ar verta didesnę sumą užrašyti giminaičiui Lietuvoje, kad jis būtų apiplėštas, o okupantų išdas praturtintas.

Tik tinkamai sudarytu testamentu galima išvengti apiplėšimo bent dalinai. Okupantui didžiausia nauda, jei Lietuvoje artimus gimines turintis miršta nepalikdamas testamentą. Daugelis delsia sudaryti testamentą klaidinčiai manydamas, kad tuo jis praranda laisvę toliau savo turtą tvarkyti. Tikrovėje, testamentas yra dokumentas, kuris pradeda veikti tik testatoriui su šiuo pasauliu atsisėkryrus.

Tad sudarant testamentą, jei nenorima giminaičiui Lietuvoje numatytos dalies patikėti draugui, bankui ar šalpos institucijai, geriausia užrašyti daugiau, kaip sumą vienam automobiliui įsigyti, o likusį turtą paskirstyti lietuvių politinėms, kultūrinėms, šalpos ar religinėms institucijoms. Testamentus geriausia sudaryti pas lietuvių advokatus, o jei apylinkėje tokių nėra, tai ir pas amerikiečius.

Kiekvieno geros valios lietuvių pareiga pasirūpinti kad jo sunkiai uždirbti doleriai nenuėitų okupantų išdui remti, bet artimiesiems ir lietuvių organizacijoms.

Sudarant testamentus svarbu įrašyti teisingus organizacijų pavadinimus ir adresus. Lietuvos Generalinis Konsulatas New Yorke yra sudaręs svarbesnių organizacijų sąrašą, kurį suinteresuotieji gali gauti rašydami:

Cosulate General of Lithuania

41 West 82-nd Street, New York, N.Y. 10024

Ir tikrai, už savaitės mes gavome cukrinių runkelių sėklos, bet patikrinus jų daigumą, radome, kad iš šimto tedygo tik viena sėkla. Vėliau sužinojome, kad šios sėklos, kaip nedaigios, buvo skirtos vienam kolchozui sušerti gyvuliams...

Rusai gyrėsi, kad visko turi užtenkamai, tačiau ką sugriebdami tempė į Maskvą. Neveltui sklido anekdotas, kad traukinių ratai riedėdami į Maskvą storai aidi: "K-u-m-p-i-a-i, s-v-i-e-s-t-a-s, d-e-š-r-o-s, o kai grįžta iš Maskvos, tai plonai cypsi: "Degtukai, saulėgražos".

Reikėjo šypsotis, nors ašaros biro iš akių. Rusai visur melavo ir gyrėsi. Iš jų greit išmokome ir mes - reikėjo gelbėti savo kailis. Štai, kartą užsakiau Kauno "Metalas" fabrike didesnę kiekį kastuvų. Pavasaris - sklypininkams kastuvus pagrindinis įrankis. Praėjo gal mėnesis, o mes kastuvų negauname. Pagaliau vieną dieną vežikas atvežė pilną vežimą kastuvų. Žvilgtelrėjęs į lydraštį, pamačiau, kad šie kastuvai skirti ne "Sodybai", bet "Statybai". Labai panašu ir atrodo, vežikas, būdamas ne labai "gramatnas", nesusigaudė. Bet aš, lyg niekam nieko, liečiau kastuvus iškrauti į sandėlį, iš kur greitai iškeliavo pas dražininkus. Žinoma, "Metalo" fabrikas gal už savaitės susigaudė. Aš buvau iššauktas į Prekybos ministeriją ir čia gavau geros "pylos", bet daržininkai buvo aprūpinti kastuvais.

Tiesa, ir mes kartą gavome iš "brolišių respublikų vagoną "arbūzų" su ant vagono sienų režiančių užrašų: "Badaujančiai Lietuvai". Iš kurio krašto šie "arbūzai" buvo gauti jau neprisimenu ir tik dabar, praėjus pusšimčiui metų, sužinojau kaip tokios prekės gaunamos. Štai kiniečių propagandos žurnale esperanto kalboje "El Popolo la Ĉinio" (žurnalas puikiai išleistas, su spalvotais paveikslais) viename praeitų metų numeryje aprašo apie kelių šimtų hektarų farmą, kurioje auginama vien tik "arbūzai". Čia derliaus nuėmimo metu įdėtinė keli šimtai sargų ir stebi, kad niekas iš kraunančių sunkvežimius darbininkų, jokio "arbūzo" nepavogtų ir nesuvalgytų. Pietų metu darbininkams duodama po porą "arbūzų", kurių turi užtekti visai dienai. Kitokio maisto nėra kur gauti, nes jie šiuose daržuose ir nakvoja.

Tai gal iš panašios farmos ir mes tuosyk gavome tuos "arbūzus".

Ukmergės plente praėjome pro "Saulės" gimnaziją, kurioje mokėsi tiek daug patriotinio jaunimo ir vėliau tapusio įžymiais asmenimis. Šią gimnaziją "Sodybos" bendrovė globojo, nes kiekviena didesne įmonė turėjo globoti kokią nors mokyklą. Eidamas pro šią mokslo įstaigą, prisiminiau vieną įvykį, kurį čia noriu atkurti.

Į mūsų krautuvę Agitpropas atsiuntė vieną parduotuvę Mariją. Nors ji nebuvo jokia specialistė, nepažinojo nei sėklų, nei sodo įrankių, bet priimtį ją turėjau. - Tokia Agitpropo valia. Greit mes patyrėme, kad ji buvo atsiųsta mus slapta sekti. Taip vieną dieną Marija man ir sako:

- Draugas vedėjas, čia krautuvėje ir mums reiktų pasipuošti - pastatyti draugo Stalino ar Lenino portretą, išrašyti šūkių...

- Gal ir reiktų, - abejingai atsakiau, - bet vis to laiko nėra.

- Aš siūlau šį sekmadienį visiems ateiti į bendromis įėjomis šį darbą padaryti. Gal dar pasikviesti "Saulės" gimnazijos mokes, o gal ir jų dailininkas ateitų, juk mes šią gimnaziją globojame.

Man nebuvo kaip prieštarauti, ypač nujaučiant jos pareigas šioje krautuvėje. It todėl sekmadienį vietoj poilsio, visas krautuvės personalas, talkinami keletos gimnaziečių ir dailininko Adomo Brako, kuris Hitleriui užėmus Klaipėdą, čia prisiglaudė, plušome prie raudono šilko ir popieriaus gabalų.

- Šis raudonas šilkas tiks. Iš jo padarysime pakraščiųiais lyg ir rėmelius. Viduryje nupiešime geltuonuojančią saulės spinduliais nušviestą kviečių lauką, o čia žemiau žaumoje paskendusį sodą su keliais bičių aviliais. Bite-lės dūzgia ir neša medutį į savo sodybą. Gražu ir reikšminga, - aiškino dailininkas ir smagiai šypelėjo.

Papuošimas buvo padarytas tikintis, kad niekas j tai neatkreips dėmesio, o lietuviams jis bus prie širdies. Tačiau jau porai dienų praėjus, aš buvau iššauktas į Agitpropą įstaigą.

- Kas darė pas jus naują dekoraciją? - rūščiai manęs užklausė, vos tik man įėjus į raštinę.

Abejojau ar sakyti, nes galima pakenkti dailininkui bet nutylėti irgi nėra kaip, nes jaučiau, kad čia Marijos pasitarnavimas. Tad patylėjęs atsakiau, kad mums talkininkavo "Saulės" gimnazijos dailininkas.

Mes pažįstame tą poną dailininką, - tarė tarnautoja pabrėždama žodį ponas, - jūs, draugas vedėjas, kita kartą būkite atsargesnis su buržujų pagalba. Parėjęs tuojau sunaikinkite šiuos piešinius.

Ginčytis nebuvo prasmės.

KULTŪRINIS PUSLAPIS

STRATFORDO FESTIVALY:

ROSENCRANTZAS SU GULDENSTERNU MIRŠTA...
NUOBODULIU

Alfonsas N a k a s

Scena iš "Rosencrantz and Guildenstern are dead". Iš kairės: Keith Dinicol - Guildenstern, William Dunlop - Rosencrantz.
Nuotr. R. C. Ragsdale.

Kai įpusėjau Tomo Stoppard knygą "Rosencrantz and Guildenstern Are Dead", ėmiau galvoti, ką gi ten Stratfordo festivaly režisierius John Wood išgalvos, kad tiek aktoriai William Dunlop ir Keith Dinicol scenoje, tiek klausytojai salėje neužmigtu? Birželio 28 d. Avon teatre šio veikalo spektaklį žiūrėdamas įsitikinau, kad bent pirmajam (iš trijų) veiksmo nieko nei režisierius nei aktoriai padėti negalėjo. Siedu antraeiliai "Hamleto" herojai sėdinėjo ar stoviniavo tuščioj, be dekoracijų, scenoj, ant grindų metė vienas pinigą, kitas rykavo "heads" ir netoli šimto kartų laimėjo. Dar nuobodulį ginė tokiais bereikšmiais dialogais, kad tik keletas linksmaplaučių klausytojų retkarčiais sukikendavo. Viskas pagyvėjo, kai scenoje atsirasdavo keliaujantys aktoriai, arba Hamletas porą kartų per sceną apvydavo Ofeliją, arba puošniuose rūbuose sugužėdamas visa Elsinoro svitą. Bet tokios grožybės daugiausia reiškėsi antrajam veiksmui. Tuomet ir Klaudijus (James Blendick), maždaug mums amžinos atminties gub. Muravjovo uniforma, tik tiek pranašėnis, kad su karūna, ir Gertruda (Elizabeth Shepherd), taipgi su karūna, ir frakuotas Polonijus (Richard Curnock), ir keliaujančių aktorių vaidinama karališka pora, Klaudijaus ką tik iš proto neišvariusi... Trečiajam veiksmui buvo jau šiek tiek ir Stoppard'o fantazijos įdėta, bet vistiek geriausios scenos ir ten iš "Hamleto".

IŠTRAUKA IŠ A. VAIČIULAIČIO ROMANO
"VALENTINA"

N a m u o s e.

(t ė s i n y s)

- Tai gerai bitėms, - atsiduso įsiai, - kur nori, ten laksto. Kai aš buvau mažas ir ganiau avis, verkdavau iš pavydo, kad negaliu skraidyti, kaip vyturys, kaip tas strazdų pulkas. Ypač pavydėjau gandrui, kai tas suko ratą netoli žvaigždžių.

- Jums ir dieną žvaigždės šviečia.

- Nesvarbu, ar jos šviečia ar ne, bet svarbu, kad manome, jog jos šviečia. Čia ir glūdi visa tikrovė.

Valentina nepatikimai žvelgė į jį. Ji norėjo kalbėti, bet susilaikė ir susivaržius atitraukė ranką.

- Ką gi sudūmojot? - teiravosi jis.

Jos akys smarkiai sumirkčiojo. Antanas buvo pastebėjęs, kad ji, kai jaučia keblumą ar nori sunkesnį dalyką pasakyti, sumirksi greitai, tarsi būtų netikėtai užklupta, nusteibinta.

- Na?

Valentina ryžosi:

- Kodėl jūs taip baisiai į mane pažiūrejt anąsyk pas senelį?

- O Viešpatie. - sušuko įsiai.

Jam buvo linksma ir gera.

- Aš gi maniau, kad jūs vadinatės Marytė: taip buvau jus apkrikštijęs ežero vandeniu. Man buvo keista, išgirdus kitą vardą... Valentina. Gražus vardas.

- Olelia!

- Na, neimk juoktis iš manęs, kad nesusipestume.

- Nebijau - Juozukas atgins.

- Ligi prisišauksi...

- O kas ten!

Vaikas, lyg pempukas, kiepsėjo takeliu. Aplink jį zujo ir žolėje vartaliojosi Tarzanas. Berniukas nėjo tiesiai prie sesers, apsuko didelį lanką, prisiartinio skersas ir atsistojau Valentinai tarp kelių. Abu juodu turėjo dideles, mėlynas akis. Juozukas glaustėsi aplink ją, baikščiai dirščiojo į Antaną ir norėjo kažką sakyti. Bet nė žodžio nedarė, pasitraukė ir nukuduliavo paskui šunį, kuris vijosi rudą plaštakę. Paskui įdėjo susėdo pas kupetą, glamonėjos tol, kol Tarzanas piktai sucojo, patrūkėtas už uodegos. Vaikas užsirangė ant šieno, skėščiojo ir manėsi esąs malūnas; malė rimtai, įsigilinęs, kol jį sutrukdė šuva; jis at 4 psl.

Su William'o Shakespeare "Hamletu" susipažinę atsimins, kad Rosencrantzas ir Guildensternas - labai nesimpatiški tipai. Buvę Hamleto mokslo draugai, dramoje pasidarę jo tėvą nužudžiusio ir Danijos sostą užurpavusio Klaudijaus (Claudius) pakalikai, jo juodu tikslų vykdytojai, turėję Hamletą neva nugabenti į Angliją, o iš tikrųjų pakeliui nužudyti. Kaip žinome, Hamletas iš jų ištrūko, atsirado Elsinore ir čia žuvo dvikovo su Laertu, dar nespėjęs nudurti Klaudijų. "Hamleto" tragedijos gale tik Anglijos ambasadorius praneša, kad R. ir G. žuvę (dead). Iš čia ir Tomo Stoppard parodijos pavadinimas.

Šios komedijos spektaklių vertę Stratfordo festivaly didina lygiagrečiai statomas Shakespeare'o "Hamletas" (jį režisuoja John Neville). Iš tikrųjų pamainom kasdien vyksta abiejų veikalo spektakliai. Taip išėjo, kad pirmiausia "R. & G. Are Dead", o kitą dieną "Hamletą", nors būtų buvę geriau kita tvarka. Pasirodo, statant kartu, komedijoje naudojamos "Hamleto" scenos autentiškos, su tais pačiais aktorais ir apranga. Tik abu veikalus pamatęs supratau, kodėl veiksmas vyksta maždaug šio šimtmečio pradžios kostiumus Sue Lepage pritaikę prie "Hamleto" pastatymo kostiumų, o scenovaizdžio ir visokių daiktų mažai tereikėjo. Ak, tik atsirado keletas didelių statinių trečiajam veiksmui - laive.

Dėl šio vieno vaidinimo į Stratfordą nevažiuočiau. Kas kita, kai čia pat gali pamatyti ir "Hamleto" spektaklį. Iš tikrųjų net neįsivaizduoju, kaip būtų galima šią šekspyrinę - hamletinę parodiją statyti ne šalia "Hamleto"?

Kaip "Hamletas", taip ir "Rosencrantz and Guildenstern Are Dead" repertuare pasiliks iki sezono galo - iki spalio 18.

sigulė pavėsy ir pasidėjo snukį ant baltų savo batukų. Vaikas griuvo ant jo ir išgąsdino. Tarzanas, pabrukęs uodegą, nusirito už kelintos obelies ir paniūręs cimpino prie Valentino. Vaikas vėl užšliaužė ant kupetos ir ėmė apdai nuoti savo pergalę. Jis šaukė visa gerklę, kartodamas tuos pačius žodžius ir vis svaigdamas jų naujumu:

Aš nuo kupsto nušokau,

O Tarzanas pabėgo.

- E, Juozuk, iš galvos neišeik! - pašaukė jį Valentina.

Berniukas susigėdo ir tylėdamas nušliaužė nuo kupetos: Nulipęs, suplakė rykštaite žemę. Jis grįžo pas seserį, bet pergalės žavesys jau buvo dingęs.

- Noriu valgyti, - skundėsi jis.

- Teisybė sakai, sūnau, - tarė Valentina.

Antanas nuleido galvą: kokia laimė būtų... sūnau... Kodėl negalėtų būti jai sūnus? Ak, ir jam patiktų mažas kūdikis...

Atsikėlė, abu patikrino tirštą bičių gniutulį: taip, jis kabėjo savo vietoj. Paskui nuėjo po klevu. Priešais, pro vartus tyvuliavo ežeras.

- Kai aš buvau maža mergaitė, - pasakojo Valentina, - dažnai stovėjau po klevu ir laukiau, kada vandens paviršiu įsisimuš balta puta, išsiners žaltys iš ežero vilnių, toks žaltas, žerintis žaltys, ir išliauš į mūsų kiemą. Aš laukiau baimės apimta, tačiau nėjau į pirkia ir gailėjau eglės, epušės ir uosio, linkėjau jiems, kad vėl pavirstų žmonėmis ir būtų laimingi...

Priemenė jį atidarė spintą. Neturėdami ką veikti ją nulydėjo ir abu vyrai. Valentina kilnojo puodynes, ragavo ir skundėsi:

- Pienas jau apkirpęs... A, palaukit, rasiu ten rūgštaus... Dar bus geriau... Antanai, praverkit pirkios duris - bus aiškiau bent kiek...

Ji pasistiebė, nukėlė indą ir atsisuko į pilką, prigesusią pirkios šviesą. Dabar Valentino plaukai buvo tamšūs, jos veidas, suknėlės klostės skendo prieblandoje. Tačiau kaktų, skruostuose, ant krūtinės sunkūs, neaiškūs ir lyg iš labai toli nukritę košėsi šviesos pluoštai, - ir jinai atrodė tokia trapi, tarsi perregima, ir tokia brangi šitam šešėlių ir šviesos žaidime.

- Palaikyk, - įdavė Antanui ji puodynę.

Jis savo delne pajuto jos pirštus.

- Na, aš savo rankų neatiduosiu. Imkit aukščiau.

Jis nukaito ir sumurmėjo:

- Valiute, o jeigu ir ranką...

- Laikyk, gi stipriau - dar išliesit pieną.

- Nesibarkit... Aš... aš...

Ir nusteibęs jis gėrėjos, kaip papuręs jos plaukų viršus neaiškiai švytėjo, patekęs į skaidresnį ruožą, retai plaukiantį pro pirkios duris, iš tos gulios ir ramios prieblandos.

Nusinešė puodynę po klevu, prisiraiškė duonos. Susėdo valgyti. Teisybė, sėdo ne visi: Juozukas stačias buvo krėslė ir smarkiai suko šaukštą po dubenį. Jis paukštė duoną su pienu, paskui jam prireikė medaus ir agurkų, o pagaliau susigėdęs, jis kažką ėmė vatlioti seseriai: jinai suprato - teko atsegti kelnaites. Kai jis susirūpinęs kudiavo už klėties, Valentina juokėsi ir kalbėjo:

- Jeigu netingit, pažiūrėtume žemuogių.

- Aš maniau, kad jau nėra.

- Tuoj sužinosim... Gal dar ne visas žvirbliai nulesė.

Ant kiemo buvo suversta medžių, kurių dalis nulupti bolavo, aštriai kvepėjo. Ant jų buvo susikūprinęs Jokūbas ir taisė malūną: reikėjo taip priveržti medinį dieduką, kad jis linguotų, kai sparnai sukasi. Juodu pamatęs, jis nukišo savo pramonę po skvernu: tarsi pabūgęs, kad negautų barti, kam šventą dieną knibinėja.

- Rengiatės statyti...
- Tvirtai jau prasti.
- Nieko nepasakysi - gerai gyvenate...
- Ne taip jau puikiai, kaip iš viršaus atrodo... Kiekvienas turi savo bėdų... Tėčiui yra skolos... Dar tiek, kad neverčia gražinti...

- Kas gi jau toks geras?
Valentina suabejojo valandėlę.
- Vienas pažįstamas...
- Kam pažįstamas?
- Ir jums, ir, galbūt, man...
- Aš žinau, - nusiminęs tarė Antanas, - norit, kad pasakytų?

- Ne, nenoriu... Sukim į vartelius. Verčiau žvilgtelėsim, ar liko dar uogų.

Ji nusilenkė ir sklaidė lapus. Ir jis ėmė vartalioti čia vieną, čia kitą krūmą. Iš pradžių nieko nerado. Jis pažiūrėjo į Valentina, ir jam buvo kažko gaila, graudu. Jis norėjo kalbėti, išsipasakoti, norėjo užsimerkti, nematyti nei medžių, nei paukščių, nei baltos suknios... Ne, jis ir juodžiausioj naktį, visados jis regės prieš save ir tą suveržimą ties krūtine, ir anas raukšles, ir kiekvieną klostę.

- Jau! - išsitiesė ji su pilna sauja uogų. - Oi. Ir vėl pridėjo ranką prie smilkinio.

- Jums negerai...
- Ne, tik keliantis galva sukasi. Kaip Jokūbėlio malūnas... O štai uogų.

Valentino pirštai kvepėjo žemuogėmis.
- Jūs mane visai nupenėsit. Ir medum ir...
- Ir juoda duona. Tikrai apsirysite... Na, bet uogų ir patys galėtumėt rinktis.

- Kad aš nematau.

- Ak, jūs mokate dieną skaityti žvaigždes... Katras daugiau pririnksim...

- Pasiduosi moteriškam.

Ir kaip du paukščiai, juodu puolė į uogas. Antanas vartė lapus, bet sektis jam nesisekė: jis drauge turėjo stebėti, ką daro Valentina. Ji po kiekvieną sodybėlę viską nors rasdavo.

- Parodykit, - tarė ji, atsigręždama su pilna sauja.

- Prašom. Sakysit, kad mažai?

- Teisybė, vos pakeliat. Dar nutirps ranka...

Ir Valentina linksmiai švilptelėjo.

- Nieko nepadarysi, - nusileido Antanas, - moterys turi šimtus gudrybių...

- Nūn, pagalvosim apie bites, - ji tarė.

Juodu grįžo į sodą.

- Jau negirdėti to erzėjimo, - pastebėjo Antanas.

- Garbė Dievui: matyt bitės susiprotėjo.

Prisiartinio prie avilų.

- Tikrai apsimalšino, - sakė įsiai.

Valentina susirūpino. Ji pažvelgė į avilį, pažvelgė šakas aplinkui ir tarė:

- Tai tau ir piemenė...

- Kas gi?

- Ar nematot: jau išspietė.

- Ne, nieko nematau: avilys gi netuščias.

- Ak, būta bitininko! Žiūrėkit, kaip nyku tarp laktų - dalis gyventojų išssikraustė. Vos viena kita bitelė išlen - da... Ir ta lyg nesava...

- Nelūskit Valiute, aš jums atnešiu savo avilį.

- Ką?

- Turiu kambaryje bityną: tikrą samanę. Ji tokia stambi, kad viena užims pusę būčio.

- Olelia! - sušuko Valentina.

Ir ėmė taip smagiai ir atvirai juoktis, kad ir Antanas neatsisakė - taip jam buvo linksma.

Ir kai pavakare paliko Skaudvilių namus, negrįžo tiesiai į Kirbynę, o vazojosi trakais, brūzgynais, vaikščiojo tarp pušų ir beržų ir klausėsi vakarinių giesmių. Lauky - mėje, kur saulė metė paskutinius, ilgus spindulius pro eglių viršūnes, įsiai rado nušienautą pievaitę, išsitiesė po kupetą ir nieko negalvodamas stebėjo šent ir ten baltuojančią debesėlį aukštybėje: jie slinko taip sunkiai, nukeliavę didžiulį žydrumų kelią ir nežinodami kur sustos ir nakvyne ras. Antanas gulėjo nejudėdamas, rankas išskėtęs ir leidęsieniui kutenti ir žnaibyti kaklą, lįsti už marškinių, o tam juodam vabaluiukui rėplioti skruostu. Staiga davė kumščio-

mis į pirmus atolo daigus, švelnius it pūkas, ir sušuko: "Valiute bus mano!" Džiaugsmo apimtas, jis išsitiesė, nepatikimai žvelgė į kupetą, tarsi į savo priešą, paskui išibėgo ir šoko per ją, nugriaudamas viršų. Ir vėl šoko ir ragožium apsvirtė pievoje, ir dar sykį šoko...

Ūmai sustojo. Buvo tylu. Ir jis jautė, kad kur nors aikštės pakrašty ar tuoj už medžių turi stovėti žmogus ir jį stebėti. Balti beržai stiebėsi į viršų. Toliau už jų, visa galva aukštesnės, tiesės pušys, o dar toliau dunksojo kupli liepos viršūnės. Už anos viršūnės dabar sėdo saulė ir nutįsę medžių šešėliai nepastebimai artinosi prie šieno ir prie Antano. Tačiau jis, nepatikimai žiūrėdamas, nė už vieno liemens neregėjo nei žmogaus, nei žvėries, nei dvasios: argi jis būtų apsirikęs.

Tik štai kažkas jam sukrykštė už nugaros.

Jis smarkiai atsigręžė.

Vejoj buvo nutūpęs kėkštas ir juokėsi, pakreipęs rudą savo kuodą.

● REIKŠMINGĄ BARĄ Pr. Skardžius išvarė BENDRINĖS KALBOS laikraščio "Gimtosios Kalbos" darbe. Šis žurnalas, kurio išleidavo IO sąsiuvinį per metus (16 psl. sąsiuvinys), leistas Lietuvoje 1933-39 m. (iš dalies ir 1940-41 m.), o JAV 1958-68 m., daug prisidėjo prie mūsų bendrinės kalbos ugdymo ir supastovėjimo. Pr. Skardžius mirė 1975. XII. 18 d.

NEPRIKLAUSOMA LIetuva

IŠ PADANGĖS MIELOS

(IŠ SPAUDOS OKUPUOTOJE LIETUVOJE IR IŠEIVIJOJE)

Dail. L. GUTASKAS: Žmonos portretas: su eiliu knyga.

KOMPOZITORIUI JULIUI JUOZELIŪNUI – 70 METŲ

Žymus komp. ir pedagogas Julius Juozeliūnas savo 70-jo gimtadienio proga patiekė ta proga surengtuose koncertuose naujausius savo kūrinius, parašytus per paskutiniuosius 5 metus. Jų tarpe – V-toji simfonija "Lygumų Giesmės", kvartetas "Raga Keturiems", Kantata "Gėlių Žydėjimas" (pagal poeto Jono Meklo žodžius), Koncertas klarnetui ir styginiam kvartetui.

Šalia simfoninių, kamerinių, vokaliųjų kūrinių, prof. Julius Juozeliūnas yra parašęs knygų muzikos teorijos klausimai ir apie lietuvių liaudies muziką.

JAUNIMO KAVINĖ "ORBITA"

Laisvės Alėjoje, Kaune baras "Orbita" pakeitė savo stilių – tapo nealkoholinių gėrimų jaunimo klubo – kavine.

Jauni architektai A. Karalius ir V. Adamavičius sukūrė vidaus apdailą.

PIRMASIS KREPŠINIO PIRMENYBIŲ LAIMĖJIMAS

Pirmą kartą Europos krepšinio pirmenybes Lietuva nepriklausomybės laikais, laimėjo 1937 metais.

Pirmenybės vyko Latvijoje gegužės 2–7 d. d. Jose dalyvavo Lietuva, Latvija, Estija, Italija, Prancūzija, Lenkija, Čekoslovakija ir Egiptas.

Tuomet Lietuvos komandoje žaidė: Kraučiusas, Žukas, Baltrušas, Šačkus, Talzūnas, Puzinauskas, Andrušis, Kepalas ir Mažeika.

Po šios didžiulės pergalės krepšinio sportas Lietuvoje pasidarė labai populiarus. Jį mėgo ir sportininkai ir žiūrovai.

KNYGNEŠYS BIELIAKAS

Linakučių dvare atvažiavo Bieliakas su "tavoru". Sūnų palikęs ratuose, pats su knygomis įėjo į virtuvę. Iš čion mano šeimyna įvedė jį miegamajin, ir prasidėjo prekyba. Tik kaip reikia, ne ilgam trukus patėmijom, kad apie Bieliako vežimą sukasi urėdninkas, mat, buvo jį atsiųsęs iš miestelio. Išėjau – žiūriu, urėdninkas kalbina Bieliako vaiką. Priėjęs maloniai pasisveikinau su juo ir, paėmęs po ranka vedu jį tiesiai į svečių priegonkį...

Mano žmona, supratusi mano manevrą, įnešė salionan bonką degtinės ir užkandų. Galas toks, kad didžiai pakinkintą ir elegiškame ūpe urėdninką ne be vargo įsodinome į ratus ir, išlydėję iki vieškelio, paleidome.

G. Landsbergis-Žemkalnis

AA CENTRINĖS:

Montreal 273-7544

Ottawa 523-9977

Toronto 489-3693

Hamilton 522-8392

London 438-1122

Windsor 252-3842

Calgary 287-2712

Winnipeg 233-3508

Sudbury 674-6217

JEIGU GERI IR GALI GERTI – TAVO REIKALAS
JEIGU NORI NUSTOTI – MŪSŲ

ATEIK ! LIETUVIŲ A.A. (ALCOHOLIC ANONYMOUS)
GRUPĖS SUSIRINKIMA. SUSIRENKAME KIEKVIENA
TREČIADIENI, 7722 GEORGE ST. LA SALLE, QUE.

8 val. vakaro

ARBA SKAMBINK MUMS:

Leonui G.: 366-2548 (namų); 489-5391 (darbo);

Henrikui N.: 366-7770 Dainiui L.: 768-9606;

JONIUI R.: 337-8637

TAUTA YRA TADA ŽUVUSI, KAI JI PATI SAVĖS IŠSIŽA-
DA. JOKIOS KITOS PAJĖGOS JOS SUŽLUGDYTI NĖGALI
Dr. Gv. Valančius

DAR NESUSIPRANTA

Per penkis mėnesius Lietuvoje šią vasarą nuskendo 58 suaugę ir 14 vaikų. Birželio mėnesį esant ypatingoms kaitroms, nuskendo net 27, iš jų 7 vaikai.

Pagrindinė priežastis – dar vis girtavimas...

• KAUNO senamiestyje "Perkūno" Namuose atidaryta Vieno Puodo paroda.

Čia dvidešimt Vilniaus ir Kauno jaunųjų keramikų eksponuoja po vieną kūrinį-puodą.

Skirtingos vartojamos medžiagos, formos ir dekoravimas padarė parodą labai įvairią.

Vieni keramikai ieškojo įkvėpimo liaudies kūryboje, kiti – šiuolaikiniuose technikos laimėjimuose.

TROŠKULIUI NURAMINTI

Šiltomis dienomis malšiname troškulį įvairiais komerciniais gėrimais. Jie tačiau dažnai turi savyje šildančių medžiagų ar dar labiau troškulį sukeliančių priemaišų.

"Minkštieji" gėrimai ir atšaldyta, taip vadinama "iced tea" turi savyje daug cukraus arba cheminių priedų. Gazinis vanduo (soda water) ir komercinė pomidorų sūka turi savyje daug druskos.

Geriausia – patiems susimaišyti gėrimus, norint atsigalvinti karštoje dienoje.

Lengva šiuo metu nusipirkti braškių, aviečių, persikų ar ankstyvųjų uobolių ir pasidaryti mašinėlės pagalba – blenderio – skanų, tyrą, be cheminių priedų mišinį. Tą patį lengvai galima pasidaryti su pomidorais, salierais ir agurkais. Šalta stipri arbata gali būti dar labiau gaivinanči, pridėjus į ją šviežių mėtų lapelių ar citrinos riekelių.

AVIEČIŲ GĖRALAS

Vartoti šviežias arba užšaldytas necukrintas avietes 1/2 puodelio aviečių (jei šaldytos – atitirpinti)

1/4 puodelio apelsinų sunkos 1 šaukštą cukraus 6 ledo gabalėlius

šalto selterio (sparkling water) mėtų lapelių

Sudėti viską, išskyrus ledu ir mėtas į blenderį ir malti 10 sekundžių, kol labai gerai susimala. Pridėti ledo gabalėlius ir dar 10 sekundžių leisti veikti mašinėlei.

Supilti į stiklus, pripilti į juos selterio ir papuošti mėtos lapeliais. 4-rios porcijos.

PURSLOTAS UOGŲ GĖRALAS

Uogų esencija gaunama paėmus

1 ir 1/2 puodelio šviežių ar šaldytų aviečių ar mėlynių 1/2 puodelio vandens

1/4 puodelio acto šiek tiek dirbtino saldinimo, jeigu vengiama kalorijų.

Litro talpos inde sutrinti šakute uogas, supilti vandens ir actą. Gerai išmaišius, palikti 8 valandas arba per naktį kambario temperatūroje.

Iškošti per tinkelį taip, kad nepakliūtų tirštumai. Išlaukti apie 20 min., kol viskas išsivėsus. Atseikėti sunką ir kiekvienam jos puodeliui pridėti dirbtino saldinimo, atitinkančio 1/2 puodelio cukraus. Gerai išmaišyti.

Šios esencijos pasidaro apie 1 puodelis. Užtenka 10-čiai gėrimo porcijų.

Užtaisant su šia uogų esencija

Parinko SMA LIŽĖ

sencija gėrimą, reikia 3/4 puodelio šalto vandens arba selterio (soda water)

2 ledo gabalėlius 2 šaukštus uogų esencijos.

Į didelį stiklą supylus, gerai sumaišyti ir patiekti gerti. 1 gėrimas – 16 kalorijų.

POMIDORŲ IR AGURKŲ SUNKA

Agurkai yra vėsiausia vasaros daržovė, o pomidorai ypatingai skanūs švieži. Namuose virtą pomidorų sunką lengva pasigaminti:

3 svarai sukapotų prinokusių pomidorų 1/2 puodelio vandens.

1 nedidelį, sukapotą svogūną 2 lazdeles salierų, sukapoti 1 lauro lapelį

3 petražolių šakeles 1 šaukštelį druskos 1/4 šaukštelio paprikos 1/2 " cukraus.

Ištrinti pomidorus per tinkelį į didelį indą. Pridėti vandens, svogūnų, salierų, lauro lapelį ir petražoles. Pakaitinti neužviri – nant 30 min. Nusunkti į kitą indą. Pridėti druskos, paprikos ir cukraus. Gerai išmaišyti ir atšaldyti. (1.5 litro).

Šią sunką galima patvalrinti:

1 nedidelis agurkas 2 puodeliai pomidorų sunkos 2 šaukštai alyvų aliejaus 1 šaukštas raudono vyno acto

1/2 šaukštelio druskos ledo gabaliukų.

Nulupti, išimti sėklas ir sutarkuoti agurką. Gerai sumaišyti su namie gaminta pomidorų sunka (arba kito-kią), aliejumi, actu ir druska į 1 litro indą. Pridėti ledo gabalėlių (1 litras).

KREIVI VEIDRODŽIAI

LIETUVIŲ MİSLĖS

* Miške gimęs, miške augęs, išėjęs į lauką, duoną raiko.

(Medinis arklas)

* Einą meška baubdama, baltą pusnį pūsdama.

(Kuliamoji mašina)

Balta dirva, juoda sėkla, žąsies plunksna užakėta.

(Raštas)

* Aklas karvelis visą pasaulį išlaksto.

(Laiškas)

Ne krūmas, bet su lapais, ne marškiniai, bet susiūta, ne žmogus, bet šneka.

(Knyga)

BITĖS IR JŲ DARBAI

Niekas negali tiksliai pasakyti, kiek bitės įdeda darbo valandų arba kiek aplanko žiedų, kol surenka kilogramą medaus, bet mokslininkai vis dėlto duoda šiek tiek duomenų.

F. C. Pellet'as, stebėdamas bičių darbą, nustatė, kad kiekvieną lauko bitė kasdien dirba apie aštuonias valandas ir aplanko apie 20 žiedų per minutę.

Dr. O. W. Park'o nuomone, bitės dirba mažiau, tačiau M. J. Geyell'is mano priešingai – jis pastebėjęs net nakties mėnesienoje dirbančias bites.

Žiedų nektare esančio cukraus kiekis yra nevienodas įvairiuose žieduose, todėl ir darbas surinkti vienam kilogramui medaus nėra vienodas. O taip pat ir nuotolis žiedų nuo avilio turi reikšmės. Kartais bitės skrenda iki dešimties kilometrų, ieškodamos nektaro, tačiau jos mėgsta rinkti nors ir blogesnę nektarą, tačiau arčiau avilio.

Bitės, renkančios nektarą, nerenka tuo pačiu metu žiedadulkių, bet iš ryto rinkusi nektarą, po pietų bitės gali pakeisti darbą – rinkti žiedadulkes.

Sekant bitės darbininkės darbą, mokslininkai bites pažymi šviesių dažų taškais, nes kitaip jų neįmanoma atskirti – jos labai judrios ir mažos.

Apie kovo mėnesio pradžią bičių šeima turi apie 10 tūkstančių darbininkių. Vėliau jų skaičius padidėja net iki 100 tūkstančių. Tokiai šeimai išauginti reikia didžiau – sio vaikų priežiūros darbo. Bičių vaikai yra bejėgiai vikšreliai, kurie turi būti maitinami kelis kartus į dieną. Bičių motina, kai kur vadinama karaliene, vieną vieną suveda kiaušinėlius šiai šeimai išsivystyti. Kartais per parą ji suveda iki 3 tūkstančių kiaušinėlių, t. y. beveik du kartu tiek, kiek ji pati sveria. Kadangi motinėle gyvena virš 5 metų, tai ji gali būti motina kelių milijonų bičių. Tai bent motina.

Jaunos bitės darbininkės praleidžia apie trečdalį savo gyvenimo (vasarą jų amžius apie 40 dienų) avilyje. Jos perdirba nektarą į medų, gamina vašką, slaugo vaikus. Kai kurie mokslininkai mano, kad bičių darbininkių yra tiek pat avilyje, kiek lauko darbininkių.

Atrodo, būtų visai pagrįstas apskaičiavimas, kad vienam kilogramui nektaro surinkti yra reikalinga apie 30 tūkstančių bičių kelionių. Vienam kilogramui medaus reikalinga apie 4 kilogramai nektaro. O bitė daugiau nepakečia naštos kiek pati sveria. Jei tai yra žiedų dulkės, tai tokią naštą sudaro apie 100 tūkstančių žiedadulkių. Vieno sezono metu visame pasaulyje surenkama arti milijono tonų medaus. Vien tik JAV bitės surenka apie 100 milijonų kilogramų medaus. Tiek pat, o gal ir daugiau surenka ir Kanados bitės.

Jau daugelį tūkstančių metų bitės gyvena šeimomis ir yra nepaprastai darbingos.

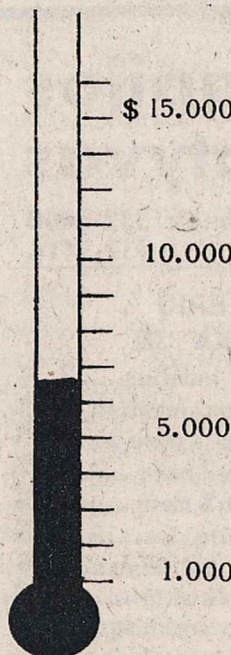
P. E n s k a i t i s

Nepriklausomos Lietuvos

NAMŲ REMONTO

VAJUS

REIKALINGA \$15,000

MALONŪS "NL" SKAITYTOJAI,

Prašome pasinaudoti žemiau

esančia atkarpa ir ją

atgal atsiųsti "NL" adresu:

7722 GEORGE ST. LASALLE, P.Q.
H8P 1C4, CANADA

Mr. Mrs.

Adresas

Siunčiu už "NL" PRENUMERATĄ 198 m. dol.
"NL" NAMŲ REMONTO VAJUI dol.

CFMB LIETUVIŠKA RADIO PROGRAMA

RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENĄ ANTRADIENĮ NUO 11:30– 12 val. nakties

Programos vedėjas: LUDAS STANKEVIČIUS

1053 Albanel Cr. Duvernay, Laval, P.Q. H7G 4K7

Tel.: 669-8834

GRAŽIAI PAMINĖTOS A.A. DR. BRONIAUS POVILAIČIO MIRTIES METINĖS

Š. m. liepos mėn. 19 d. Toronte, Lietuvos Kankinių bažnyčioje, Mišiomis ir Akademijs Anapilio Parodų salėje buvo paminėta vienerių metų sukaktis nuo a. a. dr. Br. Povilaičio mirties. Ta proga šv. Jono kapinėse buvo pašventintas jo paminklas. Iškilnėse dalyvavo daugiau kaip 200 velionio giminių, draugų ir kolegų iš įvairių Kanados ir Amerikos vietovių.

Mišias koncelebravo prel. J. Bertašius, kun. J. Staškus, Tėv. Aug. Simanavičius OFM ir kun. dr. Pr. Gaida, kuris pasakė labai prasmingą pamokslą, įjungdamas velionio gyvenimo svarbesnius krikščioniškus darbus, ar tai Delhi parapijos gyvenime, ar Londono vyskupijos organizuotoje veikloje.

Akademijs metu ilgesnį žodį apie velionio darbus tarė specialiai iš Čikagos atvykęs agronomas Ignas Andrašiūnas - a. a. dr. Br. Povilaičio Linkuvos gimnazijos draugas. Be to, akademijs buvo išklaudyta keletas K. Bradūno eilėraščių, juos skaitė Rasa Lukoševičiūtė - Kurienė. Trumpus žodžius tarė Ramunė Kubiliūtė - Ateitinin-

kų Federacijs vardu, adv. Algis Pacevičius - KLB vardu, agr. T. Sekonienė - agronomų ir dr. Aldona Užupienė - Lukienė draugų vardu. Daugelis kalbėtojų prisiminė velionio mokslinius darbus ir jo įnašą į Lietuvos žemės ūkio raidos uždokumentavimą. Prieš pat mirtį užbaigtas jo plataus masto veikalas "LIETUVOS ŽEMĖS ŪKIS 1918-1940." jau baigiamas paruošti spaudai. Tai ypač svarbu, kad šis veikalas kuo skubiau išeitų iš spaudos, nes jame dr. Povilaitis sugebėjo surinkti daug medžiagos, parodančios Lietuvos nepriklausomo gyvenimo pažangą ir dideles pastangas pakelti žemės ūkio pramonę, įgalinančią konkuruoti su to meto kitais žemės ūkio kraštais.

Dr. Petras Lukoševičius, praleidęs kurį laiką Čikagoje ir Toronte, peržiūrėjęs korektūras, pranešė, kad paskutiniuosius jau baigtos ir P. Morkūno spaustuvė Čikagoje baigia kitus šios knygos darbus. Tikimasi, kad knyga bus išsiuntinėjama visiems a. a. dr. Br. Povilaičio Knygos Leidimo Fondo rėmėjams vasaros gale, ar ankstyvą rudenį. Manoma, kad knyga bus apie 400 puslapių, iš kurių bent 50 psl. anglų kalba - Synopsis. Vienas knygos skyrius skiriamas visų Fondo aukotojų sąrašui. Ipp. Spausdiname agr. Ig. ANDRAŠIŪNO ŽODĮ:

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MCKA:	IMA:
7% už 90 dienų term. indėl.	už asm. paskolas nuo ... 11%
7 1/4% už 6 mėn. term. indėl.	už nekiln. turto (mortgages) su nekeičiamu nuošimčiu
7 1/2% už 1 metų term. indėl.	1 metų 10%
7 3/4% už 2 metų term. indėl.	2 metų 10 1/2%
7 1/2% už 3 metų term. indėl.	3 metų 10 1/4%
8 1/2% už pensijų planą	(fixed rate)
7 1/4% už specialią taup. s-tą	su keičiamu nuošimčiu
7% už taupymo sskaitas	1, 2 ar 3 metų 9 3/4%
6-7 1/2% kasd. palūk. sskaita	(variable rate)
6% už čekių sskaitas	

AKTYVAI VIRŠ 53 MILIJONŲ DOLERIŲ

Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgicijus iki 75% (įskaitant turto). Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sskaitų patarnavimas. Gaunama piniginių perlaidos, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antriniai mortgicijai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais - nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais - nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais - nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BUSTINĖ: Lietuvių Namai - 1573 Bloor Street West, Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario ir 532-1149 M6P 1A6

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400 M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI VIRŠ 31 MILIJONŲ DOLERIŲ

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:
Pirmadieniais 10-3	90 dienų term. indėlius 7%
Antradieniais 10-3	180-185 d. term. indėlius 7 1/4%
Trečiadieniais 10-3	Term. indėlius 1 metų 7 3/4%
Ketvirtadieniais 10-8	Term. indėlius 2 metų 7 3/4%
Penktadieniais 10-8	Term. indėlius 3 metų 7 3/4%
Šeštadieniais 9-1	Pensijų sskaitų 8 1/2%
Sekmadieniais 9-12.30	Specialių taupymo sskaitų 7 1/4%
	Taupomųjų sskaitų 7%
	Kasd. taupymo sskaitų 6 1/2%
	Depozitų - čekių sskaitų 6%
DUODA PASKOLAS:	
	asmenines nuo 11%
	mortgicijus nuo 9 3/4% - 12%

ANAPILYJE skyrius veikia sekmd. 9.30 v.r. - 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki \$100,000 (75% įskaitant turto vertės). Draudžiame narių gyvybės pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asmenines paskolas iki \$10,000. Pardudame pinigines perlaidos (money orders) ir kelionės čekius (travelers cheques). Neimam mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamus įvairias sskaitas. MŪSŲ TIKSLAS - NE PELNAS, BET SAŽININGAS PATARNAVIMAS!

AGR. IGNO ANDRAŠIŪNO ŽODIS MININT A.A. DR. BRONIAUS POVILAIČIO MIRTIES METINĖS

"Mane su dr. Bronium Povilaičiu riša šviesūs gražios jaunystės prisiminimai. Taigi ir pradėsiu šį savo pranešimą nuo pat jaunų dienų.

Užgimsta žmogus, jaunas, nežinantis kančios, nežinantis rytojaus savo, nežinantis, kad į šią žemę yra atvykęs tikrai svečiuosna. Su šitokiu jaunuoliu - Broniu Povilaičiu - aš susipažinau 1918 m. rudenį, Linkuvos gimnazijoje, II-je klasėje. Per visą gimnazijoje mokymosi metą Bronius Povilaitis buvo pažangiųjų mokiųjų tarpe.

1925 m. pavasarį baigė gimnaziją. Brandos atestatas buvo atžymėtas vien penketukais. Tais pačiais metais išvyko studijuoti agronomijos mokslų į Žemės ūkio Akademiją Dotnuvoje. 1930 metais parašęs ir apgynęs diplominį darbą, gavo diplomuoto agronomo vardą. Jau studentu būdamas, pas prof. Juozą T. O. n. k. ū. n. a. jo vadovaujamojoje Žemdirbystės katedroje dirbo kaip tos katedros asistentas.

II-jo Pasaulinio Karo audra jį išbloškė iš tėvynės Lietuvos. Studijas gilinio Goettingen'o, Vokietijoje ir McGill Universitete Montrealyje, Kanadoje, išgydamas daktaro laipsnį. Savo specialybės mokslus dėstė Žemės ūkio Akademijoje Baltic Universitete Vokietijoje ir Montrealyje. Daug laiko praleido prie augalininkystės tyrimo darbų, mėgindamas naujas augalų rūšis Delhi ir kitur. Yra parašęs daug mokslinių straipsnių lietuvių ir anglų kalbomis.

Pasitraukęs į pensiją, parašė Žemės ūkio Akademijos monografiją, kurią išleido Lietuvių Agronomų Sąjunga Chicagoje. Šiuo metu jau baigiama spausdinti didelė agronominių pobūdžio studija: "Lietuvos žemės ūkis 1918-1940 m.". Šiam studijiniam darbui išleisti per tam reikalui įsteigtą fondą Toronte lietuviai agronomai ir velionio gerbėjai, išsibarstę po laisvąjį pasaulį, teikia lėšas, kad šis veikalas pasiektų Lietuvos žemės ūkiu susidomėjusius skaitytojus.

Kiekvieno žmogaus gyvenimo kelias yra nužymėtas savita kryptimi, kurioje susipina staigūs posūkiai, vedantys į neribotus plotus, kalnus ir pakalnes. Ir taip žmogus, keliaudamas per šią žemės panoramą, pasijunta, kad jis jau leidžiasi į savo gyvenimo saulėlydžio šešėlių sutemas. Žmogaus - keleivio kelionei ilgėjant, nejučiomis atplaukia įvairios mintys, kuriose prisikelia išgyventi nuotykių, vaizdingi paveikslai ir patirti gyvenimo laimėjimai. Ir po viso to, kelionės gale tenka susimąstyti ir susumuoti visų užsimojimų ir neatliktų žygių bei darbų visumą. Šios dilemos akivaizdoje žmogus yra priverstas savęs paklausti, kiek jis pažadų ištesėjo ir kiek savo darbų ir užmojų paaukojo kitiems. Šiandieną mes, stovėdami prie agr. dr. Broniaus Povilaičio žemiškos kelionės galo, turime pripažinti, kad jis yra atlikęs didelius mokslinius darbus, kurie mums gyviesiems lieka gražiu pavyzdžiu.

Kartą, tai tur būt buvo 1982 metais Chicagoje, kalbant apie jo rašomą knygą "Lietuvos žemės ūkis 1918-1940 m.", aš jam priminiau plačiai žinomo "Civilizacijos istorijos" autoriaus William Durant'o veikale apie civilizaciją šitokią vaizdingą mintį: Durant'as civilizacijos istoriją vaizduoja kaip didelę upę, kurios tekančiame vandenyje nuolat kovoja, kariai ir politikai. Pirmieji mušasi ginklais, liedami kraują, o antrieji įvairiais būdais, pastaraisiais laikais daugiausia balsavimo kortelėmis. Politikai ir kariai, kartais paruošia sąlygas civilizacijai plėtotis, bet pačios civilizacijos vertybių nekuria, ne sykį tik sunaikina.

Kas gi įsteigia ir įtvirtina civilizaciją? o gi upės krantuose gyvenantieji žmonės, kurie čia "augina vaikus, stato sodybas, daro mokslinius išradimus, spėlioja apie visatą, rašo knygas ir kuria muziką".

Istorikas tik dėl pavyzdžio suminėjo kelias didžiojo civilizacijos orkestro apraiškas. Tik tuo būdu ir tik tasias bei daugelį savybių turinti tauta sukuria civilizaciją, įeina istorijon ir įgiems laikams išlieka. Ji išlaiko ir tobulina savo kalbą, gausėja gyventojais, pastato miestus, ieško geriausių santvarkos visuomeniškai tvarkytis, plečia mokslus, filosofiją, aiškinasi visatos paslaptis, išgyvena religijas, kuria literatūrą, muziką ir kitus menus.

O karai ir politiniai žaidimai teikia daug blizgesio pridėda garbės ir naudos vadams, kai žygiai ar rinkimai laimimi. Tačiau pralaimėjus - dažnai viskas dingsta be pėdsakų į jėgų nebuvo to turtingo užnugario, kurį sukūrė "upių pakrantėse gyvenantieji žmonės".

Ši mesta mintis mano jaunystės dienų bičiuliui dr. Broniui Povilaičiui labai patiko. Jis mane paskatino dėstyti toliau savo samprotavimus. Aš tuo metu pasinaudodamas šiuo Durant'o prožektorium pastarųjų septynių šimtmečių Lietuvos istorijai nušviesti, maždaug šitokius išvedžiojimus dėsciau:

Kai XIV amžiaus pradžioje Kijevas ir didžioji Ukrainos dalis pateko Lietuvos valdžion, nuo to laiko, per daugiau nei pustrčio šimtmečio, Kijevo kunigaikštiją valdė mūsų gediminaičiai bei kiti Lietuvos didžiojo kunigaikščio vietininkai. Toji Ukrainos dalis tiesioginiai priklausė Lietuvai ligi Liublino Unijos (1569), kada labai silpnas mūsų karalius Žygimantas Augustas, paskutinis išsigimęs gediminaitis, sutiko ją prijungti prie Lenkijos.

Lietuviams valdant Kijevą, miestas virto žydinčiu slavų teologijos, literatūros, aplamai kultūros centru, turėjusiu didžiulę reikšmę ukrainiečių ir didžiarusių tolesnei kultūros plėtotei. Lietuviai politikavo, gerai valdė ir gerai kariavo, bet daugiau ten nieko nenunešė: nei savo kalbos, nei mokslo, nei meno, nei skirtingos kultūros. Priešingai, mūsų valdytojai prisitaikė prie valdomųjų, perėmė jų kalbą ir religiją, suslavėjo ir tie gediminaičiai.

• LAIKU ATSIUNTĘ PRENUMERATĄ - NEAPSUNKINA - TE SAVĖS IR PALENGVINATE MŪSŲ DARBĄ. AČIŲ. "NL"

Birutė Grigaitytė-Spudienė

namų pirkimo ir pardavimo agentė

1280 Dundas St. West.
(prie Dovercourt Rd.)
Toronto, Ont. M6J 1X7

Išrašys Tel.: 535-2500
Namų Tel.: 445-9469

naičiai davė pradžią rusų didikų giminėm, kaip Trubekojam, Galicinam ir kt. Net Levo Tolstojaus proseneliose, kaip teigiama, esą buvę lietuviško kraujo.

Išliko didelė ukrainiečių tauta, išaugo dar didesnė rusų tauta, o lietuvių pėdsakų po šimtmečio valdymo visai nebeliko. Mat - mūsų tik politikavo ir kariavo, tai slaviską civilizaciją kūrė žmonės, kurie prie Dniepro ir Volgos upių tada gyveno.

Namie, aplink Vilnių ir Trakus, be abejo, buvo kitaip. Čia šauniai blizgėjo valstybinė Lietuvos didybė, iš čia kilo ir noko garsūs žygiai, kuriais ir ligi šiol didžiuojamės. Tik tautos būdas buvo visur tas pats: kariauti, laimėti, valdyti, prisijungti ko daugiau žemių, vesti sulaikymo politiką prieš kryžiuočius, juos sutramdyti ir - karaliauti Lenkijoje...

O tuo laiku Krokuvą žymiai daugiau rūpinosi visuotinės ir lenkiškosios kultūros ugdymu, negu Vilnius lietuviškosios. Ir taip keturių šimtmečių bėgyje įvyksta paradoksas, kuriuo ligi dabar piktinamės ir stebimės: kaip politiškai ir kariškai silpnesnė Lenkija ilgainiui galėjo mums užmesti savo kalbą, papročius, aplamai kultūrą ir politinio tvarkymosi labai nelaimingas formas, nuvedusias bendron pražūtį?

Atsakymo gal turėtume paieškoti minėtoje W. Durant'o formulėje. Mes - puikiai kariavom, politikavom ir balsavom karalių rinkimų seimuose, tik vis užmiršdavom prie Nemuno ir Neries, ir prie daugelio kitų upių auginti daugiau lietuviškų vaikų, statyti patogius ir gražius lietuviškus miestus, įkurti ten mokyklas ir universitetus savo mokslininkams, išradėjams, juristams, filosofams ir teologams brandinti, lietuviškai rašyti knygas ir poeziją, komponuoti muziką, tapyti paveikslus, kalti skulptūras, steigti teatrus.

Mūsų valdovam ir žymūnam, kunigaikščiui, kancelieriam ir hetmonam retai ateidavo į galvą tokios palykystės. Kam reikia savo kalbos, jeigu lygiai gerai galima susišnekėti lenkiškai ar rusiškai? Kam reikia savo lietuviško rašto, jeigu visai neblogai galima išmokyti rašyti lotyniškai, lenkiškai, vokiškai, rusiškai ar senąja slavų cerkvine kalba?

Tik vėliau, ir ne Lietuvos centre, bet vokiečių užvaldytoje ir kolonizuojamoje Prūsijoje pirmiausia atsiminė, kad vis dėlto šio to reikia svetimų kalbų nemokančiam liaudžiai: katekizmų, giesmių, Biblijos, pamokslų. Ir net, kai bendroji politinė ir socialinė kultūra pakilo ir šalis buvo turtinga, tai lietuviškas teisyas, kaip ir kiti administraciniai aktai buvo vis dėlto rašomi slavų, bet ne lietuvių kalba. Ir kanauninkas M. Daukša vel tui šaukėsi: bajorai, mylėkim, vertinkim, branginkim savo gimtąją protėvių kalbą. Niekas neklusė ir neišgirdo.

O senųjų prūsų žemėje netikėtai iškilęs stambus literatūrinis talentas DONELAITIS vienišas dailino savo Tolminkiemio būram hegzametrus, ne tik neturėjo jokių ryšių su lietuvių kultūriniais centrais Vilniuje ar Kaune, bet ir jo raštai laimei - nežuvę, tepasirodė išspausdinti tik keliom dešimtim metų praėjus po rašytojo mirties. Ne istorinėje Lietuvoje, bet Karaliaučiuje, politiškai sakant - tuo metu užsienyje... (bus daugiau)

Lietuvių Namų Žinios

ŠEKMINGA BENDRA GEGUŽINĖ

LIETUVIŲ NAMŲ ir AT-ŽALYNO gegužinė įvyko Clairville Parke liepos 27d. Šioje gegužinėje kasmet skaitlingai dalyvauja vyresnio ir jaunimas. Esant saulėtai ir šiltai vasaros dienai susirinko virš 250 dalyvių.

Vyko tinklinio varžybos ir kitos pramogos, kurias pravedė Teodoras Stanulis ir Algis Povilaičius. Muziką tvarkė M. Tarvydas, akordeonu grojo J. Kriškė - čiučienė.

Gegužinę rengė Lietuvių Namų Vyrų Būrelis ir "At-žalyno" Tėvų Komitetas.

• LIETUVIŲ NAMŲ POILSIO STOVYKLA vyksta "Kretin-goje", Wasagoje nuo rugpjūčio 9-17 d. d. Informaciją teikia V. Kulnys tel: 769-1266.

• LIETUVIŲ NAMŲ sekmandinio popietės tęsimas ir vasaros metu. Jų pradžia - 11 val. 30 min. ryto.

• LN Valdyba patvirtino savo visuomeninės veiklos samatą 1986-1987 metams. Ji yra tokia pati, kaip praėjusioji - \$6.000.

• LN BIBLIOTEKA bus uždaryta iki rugpjūčio 31 d., tačiau skaityklos patalpos LN Posėdžių kambaryje atidarytos kiekvieną dieną 5 val. p. p.

winnipeg

LIETUVIAI TRADICINĖJE "FOLKLORAMOJE"

Tautybių Savaitė "Folkloram" vyksta rugpjūčio 10-16 d. d. Dalyvauja 40 paviljonų.

Lietuvių Paviljone "VILNIUS" karalaite bus Renata Ramančiauskaitė, o burmistru - Danius Balčiūnas. Jaunimo priėmimu rūpinasi Brigita Barauskaitė.

Meninę programą atliks montrealiečiai - Vyrų Ok-

tas, vad. muz. A. Stankevičiaus.

Lietuvių Paviljoną "Vilnių" rengia Kanados Lietuvių Bendruomenės Winnipego Apylinkės Valdyba.

• Torontiečių "GINTARAS" lankysis Winnipege rugpjūčio 15-17 d. d. ir koncertuos RUGPJŪČIO 16 d., sekmandienį, 1 val. p. p. Winnipego Meno Galerijoje (300 Memorial Blvd.).

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ!

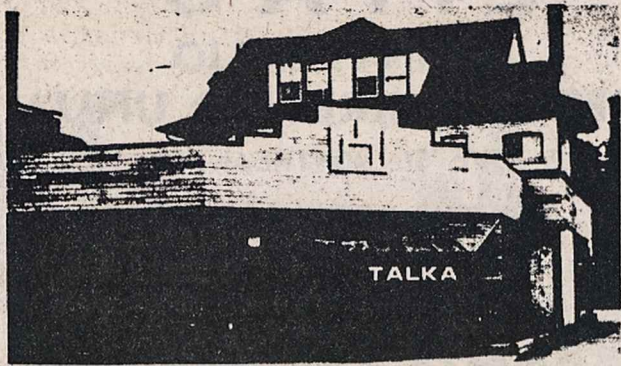
ATEIK Į LIETUVIŲ A.A. (Alcoholics Anonymous) GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSITRENKAME KIEKVIENĄ PENKTADIENĮ IŠGANYTOJO PARAPIJOS SALĖJE. (Skersai gatvės nuo pensininkų rūmų) 1610 Bloor St. West, kampas Indian Rd. 7:30 val. v.

SKAMBINKITE Tel.: 487-5591

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

— įsikūręs nuosavoje namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

AKTYVAI PER 24 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

indėlius (P.C.A.) 5 %
santautos 6 %
kasd. palūkan. už sant. 5.5 %
term. indėlius 1 m. 8.5 %
term. indėlius 3 m. 8.5 %
reg. pensijų fondo 7.5 %
90 dienų indėlius 7.75 %
(minimum \$ 5.000)
Reg. pensijų 1 m. .. 8.5 %

IMAME UŽ:

nekiln. turto pask. 9.75 %
asmenines paskolas 12.25 %
Nemokamas pilnas čekių
patarnavimas
Nemokama narių gyvybės
drauda pagal santaupų
dydį iki \$ 2.000
Nemokama asm. paskolų
drauda iki \$ 25.000

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 val. r. — 1 val. p.p.; penktadieniais — nuo 10 val. r. — 7 val. v.; šeštadieniais — nuo 9 val. r. — 12 v.r.
Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais — uždaryta.

hamilton

NAUJO ATBĖGĖLIO YPATINGAS PIRMASIS KONCERTAS

Liepos 14 d. vakare, dienašio "The Hamilton Spectator" Auditorijoje turėjome progos išgirsti koncertą neseniai iš okup. Lietuvos pasitraukusio muziko ir estradinio dainininko — Vaclovo Povilonio.

Poros valandų metu jis padainavo apie 24 dainas, pats palydėdamas jas gitara arba akordeonu. Kelias dainas, jo sukurtas gar lankant gimnaziją Mariampolėje arba jau dirbant bei atostogaujant Kaune, dainavo be palydos. Porą dainelių, jam dainuojant, prisidėjo ir koncerto klausytojai. Taip momentui susidarė įdomus "choras". Naujasis dainininkas pasirodė malonaus balso, stipro tenoro, gerai ištaria žodžius.

Daugumą jo dainų sudarė įvairių poetų Lietuvoje poezija. Koncertas paliko gerą įspūdį. Dainos palydėtos plokštimais, o po paskutinės dainos, svečiui pasakius "sūdiu", klausytojai pagerbė jį plodami atsistoję.

Auditorija — maždaug 200 kėdžių talpos — buvo pilna. Koncerto metu technikai darbuais rūpinosi p. Pakalniškienė, V. Stanevičienė ir L. Stungevičienė. Jos buvo išvirusios šviežios kavos, parūpino sausainių ir pyragaičių. Trumpos pertraukos metu ir koncerto pabaigoje klausytojai maloniai vaišinosi.

Po paskutinės dainos V. Stanevičienė pasakė keletą žodžių klausytojams, tarp kitko paminėdama, kad

svečią dainininką susitikusi koncerte Toronte, pakvietė jį atvykti į Hamiltoną ir mums padainuoti.

Vaclovas Povilonis yra kilęs nuo Mariampolės miesto apylinkių. Po koncerto jam buvo įteikta finansinė parama.

Z. p.

"THE HAMILTON SPECTATOR" IVERTINA AKTORĘ ELENĄ KUDABIENĘ

Vietos dienašio "The Hamilton Spectator" korespondentas Andrew Dresher liepos mėn. 2 d. numeryje yra gražiai aprašęs Elenos Kudabienės — Daugų — vietytės meniškos veiklos darbą ir kartu atspausdinęs nemažą spalvotą nuotrauką jos portreto, kabančio jos kambarėje. Rašo, kad Elena gimusi Lietuvoje, dabar Kanados pilietė, yra profesionalė aktorė. Šioje profesijoje yra jau išdirbusi 42 metus. Lietuvoje baigusi dramos studijas ir teatro mokyklą. Kaip aktorė, dalyvauja Kanados TV programose ir kituose veikaluose. Jai duodama proga dalyvauti su Kanados ar Hollywood'o žymiais aktoriais. Pažymi, kad Hamiltone ji įkūrė mėgėjų dramos vaidintojų grupę vardu AUKURAS, kuriam vadovauja jau 36 metus. AUKURO vaidintojų grupė daugiausiai pasirodo lietuvių visuomenei vietoje ir kitur. Jau buvo išvykę gastroliu Chicago, Detroitan, Clevelandan, Torontan, Montrealin ir šiuo metu paskutinė išvyka į Rochester'o miestą.

Elena, atvykusi Kanadon 1948m., kurį laiką dirbo Winnipeg'o ligoninėje. Po metų atvyko Hamiltonan ir čia susituokė su Edvardu Kudaba.

Korespondentas pamini, kad dabar ji esanti 63 m., turi 3 vaikus ir 5 vaikaitus. Palaikydama savo krašto kultūrą per AUKURĄ, ji palaiko kultūrinius ryšius ir su Ontario daugiakultūriniais teatro festivaliais. Jos šeimos reikalai esą pirmoje vietoje, tačiau teatro rūpesčiai jai nemažiau svarbūs. Malonu konstatuoti, kad asmuo daug dirbęs savo kilmės bendruomenei buvo įvertintas ir painformuotas gyvenamojo krašto visuomenei.

Z. p.

montreal

"PAVASARIS" LOS ANGELES VIEŠNAGĖJE

Montrealio Mergaičių Choras PAVASARIS grįžo džiaugsmingoje nuotaikoje iš Los Angeles, Ca., Lietuvos Dienos. Ten, Šv. Kazimiero parapijos salė buvo perpildyta klausytojais — pritrūko ir vietų — kurie entuziastingais plojimais priėmė jaunas mūsų dainininkes.

PAVASARIS padainavo 16 dainų — liaudies, patriotinių ir populiarių.

Publikoje buvo ir užkulisin pasveikinti atvyko ir ten gyvenantieji muzikai — G. Gudauskienė, Br. Budriūnas, p. Lambertienė ir žymioji buv. nepriklausomos Lietuvos Operos solistė veteranė, mūsų liaudies dainų žinovė ir viena žymiausių jų puoselėtojų Vincė Jonuškaitė — Zaunienė.

PAVASARIO mergaitės labai dėkingos, kad galėjo ten koncertuoti ir specialią padėką reiškia muz. G. Gudauskienei už individualią kiekvienai suteiktą dovanėlę — papuošalą ir gaidas ir muz. Lambertienei už kiekvienai padovanotą plokštelę "Muzika, dainos ir gėlės".

Dirigentė muz. Ingrid Tark ir akomponiatorius Jeff Fisher ir taip pat buvo apdovanoti ir labai šiltais įvertinimais už savo ypatingus muzikinius sugebėjimus.

Los Angeles jaunimas nuoširdžiai globojo PAVASARIO dainininkes, beveik kas vakarą kviesdamas į tada vykusias diplomų įteikimo subvimus. Jos išbuvo 10 dienų. Ne vienai išvažiuiojant verkė širdelė. Grįžo paskendusios gražiausiose atsiminimuose.

Aprašydamas koncertą, Jurgis Gliuda tarpe kita ko rašo: "... Mergaičių Choras PAVASARIS yra neabejotinai puiki dovana lietuviškos dainos mėgėjų auditorijai. Tai

MONTREALIO MERGAIČIŲ CHORAS "PAVASARIS" LOS ANGELES, CAL. LIETUVIŲ DIENOJE ATLIEKA MENINĘ PROGRAMĄ. DIRIGENTĖ INGRID TARK, AKOMONUOJA JEFF FISHER, 1986 m. birželio 22 d. Priėmimo padėkos žodį taria Jadvyga BALTUONINĖ.

ST. PETERSBURG

● St. Petersburgė Pavergtų Tautų Savaitė buvo paminėta liepos 18 ir 19 d. d. Minėjimą rengė tarptautinis komitetas, kuriam vadovavo šio renginio organizatorė Viktorija Jacobson. Ir demonstracijose ir minėjime dalyvavo daug žmonių, burmistras ir kelias Kongreso atstovų. Alfabetine tvarka minėjime kalbėjo Afganistaniečių, Kubos, Estijos, Latvijos, Lietuvos, Lenkijos ir Ukrainos atstovai, Ypatingai jautri buvo afganų atstovo kalba, iškelianti rusų žiaurumus ir laisvės kovas.

Liepos 20 d. vakare 10 ir 13 TV kanalai davė gana ilgą ištrauką iš šio minėjimo su platesniais komentarais.

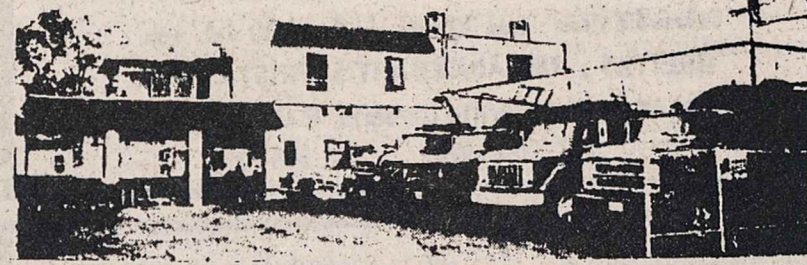
● LIEPOS 20 d. paminėtos Dariaus ir Girėno skrydžio 53-čios metinės.

● LITUANISTINĖJE MOKYKLOJE veiks ir dvikalbė mišrių šeimų arba nemokančių lietuviškai vaikams klasė. Kreiptis į Tėvų Komiteto nars: A. Didžbalienę — 381-5162, D. Bobelienę — 867-1650, R. Moore — 345-0082, G. Puniškienę — 360-1026.

GUY RICHARD ROOFER — COUVREUR

7725 George LaSalle

Geriausias patarėjas ir darbo atlikėjas stogadengys GUY RICHARD, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darba atlieka sąžiningai ir priemonomis kainomis. Stogo dengimui ar taisymui skambinkite: 364-1470

LAIDOJIMO ISTAIGA

FUNERAL HOME

J. F. Wilson & Sons Inc.

123 Maple Blvd. 5784 Verdun Av.
Chateauguy, Verdun, Que.,
Tel: 691-4763 Tel: 767-9956

MODERN FUNERALS

Dino

VALYKLA SPECIALYBĖS:

- BATŲ TAISYMAS
- DRABUŽIŲ PERSIUOVIMAS
- ADYMAS AUDIMU
- MARŠKINIŲ SKALBIMAS
- UŽUOLAIŲ VALYMAS
- SAUGOJIMAS (STORAGE)
- ZOMŠAS

495-90e AVENUE, LaSalle
365-1143

7661 A CENTRALE, LaSalle
365-7146

2955 ALLARD, Villa Emard
766-2667

DRESHER

INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS ir A. MIKŠIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. — 7 v.v., šeštadieniais 9 v.r. + 12 v.p.p.

Narys of "Better Business" Buro

PATARNAVIMAS — GREITAS IR TIKSLUS!

533-1121 (416) 822-8480

* GAIŠRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA — INSURANCE

Walter Dauginis Insurance Broker Limited
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

V. Bačėnas

1551 Bloor St. W.
TORONTO, Ont.
M6P 1A5

ALL SEASONS TRAVEL, B.D.
Visais kelionių reikalais
bet kur pasaulyje skambinti:
Tel. 533-3531

montreal

● **JUODOJO KASPINO DIENA** yra rugpjūčio 23-ioji (žiūr. informaciją PIRMAME puslapyje). Dalyvaukime bent visi dėvėdami juodą kaspinę! prie atlapo, kalnieriaus ar suknelės.

● JAU pradėtas "NL" Redakcijos namo stogo atnaujinimas, kurį atlieka du specialistai - meistrai. Mūsų rėmėjų dėka, jau galėjome pradėti vykdyti dalį remonto. Dėkojame ir kviečiame kitus prisidėti prie "NL" Namų Remonto Vajaus. "NL"

● Šiemet BALTIJOS skautų stovyklai vadovauja Juozas Jonelis. Iškilmingas stovyklos uždarymas bus rugpjūčio 10 d., sekmadienį, prieš piet.

Visi, kurie gali, prašomi dalyvauti uždaryme.

● Primenama, kad RŪTOS Klubas vienos dienos išvykonį 1000 salų reikia jau dabar registruotis. Kelionė vienam asmeniui kainuoja \$35.

● STANKEVIČIUS Liudas organizuoja ekskursijas 1987 m. į Lietuvos Krikšto jubiliejaus šventę Romoje (birželio 14 d.) ir Vilniuje (birželio 28 d.). Skambinti 667-8834.

VESTUVĖS TORONTE

Rugpjūčio mėn. 2 d., Toronte Lietuvių Kankinių bažnyčioje susituokė buvusi montrealietė Rūta MONTVILAITĖ - Genės ir Prano Montvilų dukra - ir Stephen SEDLAK.

Sutuoktųjų apeigas atliko kun. J. Staškus. Vaisės vyko Vengrų salėje.

Publika buvo mišri, bet didelę daugumą sudarė lietuviai, kurie jauniems sugiedojo Ilgiausių Metų.

Jaunosios tėvai vestuvių progą praleido Toronte savaitgalį, o į vestuves iš Montrealio netingėjo atvažiuoti O. ir E. Augūnai, S. ir V. Piečaičiai su dukra Daiva ir jos sužadėtiniumi, A. ir R. Ottai su visa šeima, N. ir J. Vasiliauska ir Gabija Bendžiūtė. Vestuvėse dalyvavo apie 100 svečių.

Gero gyvenimo jauniems. Dal.

● KLEZAI, Petras ir Elena iškėsė Toronte. Dalyvavo artimųjų vestuvėse.

Sol. Vaclovas VERIKAITIS ir muz. Aleksandras STANKEVIČIUS Montrealyje liepos 14 d. Solistas V. Verikaitis įrašęs naują plokštelę "PALIK TIK DAINĄ MAN", kuri bus išleidžiama "Vilniaus Records" kompanijos. Plokštelė jau baigiama ruošti ir netrukus ją galės visi įsigyti.

● Jonas ir Marija ADOMAIČIAI, praleidę apie 3 savaites atostogų Bostone, išvyko į Hamiltoną dalyvauti vestuvėse.

● ŠEIDŽIAI, Ona ir Jonas, buvę montrealiečiai, gyvenantieji netoli New Yorko, lankėsi Montrealyje pas savo gimines Antaną ir Marcelę Čepulius.

● v. ir P. DIKAIČIAI išvyko į Albertą aplankyti savo sūnaus Vytauto.

● L. K. MINDAUGO Šaulių Kuopos tradicinė gegužinė, ruošta š. m. rugpjūčio 3 d., Rigaud Bay, Ottawos upės pakraštyje, G. ir St. Rimeikių vasarvietėje, dalyvių buvo teigiamai įvertinta. Po Kuopos p-ko Aug. Mylės gegužinės atidarymo ir dalyvių pasveikinimo, sekė Vėliavos pakėlimas ir pamaldos, kurias atliko kun. Iz. Sadauskas.

Po pietinių užkandžių, būreliais gražioje saulėtoje popietėje vyko pasiūnėkėjimai bei pasivaikščiojimai, apžiūrint upės pakrantes.

Veikė garsiausių muzik. J. Rimeikis filmavo ekskursijos eigą.

Pavakariais dalyviai ir rengėjai išsivažinėjo namo. Buvo tikėtasi daugiau dalyvių, ypač, kada tik vieną ir tik viena organizacija tebe ruošia gegužines.

Norisi tikėti, kad šauliai ir toliau tęsdami tradiciją, vėl suruos gegužinę ir ateinančiais metais. Dalyvis

Mūsų Šeštadieninės Mokyklos vaikai šių metų Motinos Dienos programoje. Visiems gerų atostogų ir grįžimo į mūsų Mokyklą! Nuotrauka R. Otto

● LAIKU ATSIUNTE PRENUMERATĄ - NEAPSUNKINA - TE SAVES IR PALENGVINATE MŪSŲ DARBĄ. AČIŲ. "NL"

PAGERBDAMI MIRUSIJI, AUKOJO KANADOS LIETUVIŲ FONDUI

A. a. Rimvydai SKUČUI mirus, KLF paaugojo šie asmenys:

po \$20, - Elena ir Jonas Dalmotai, Teodora Čipkienė; po \$10, - Zigmas Barysas, Alma ir Petras Drešeriai, Silvija ir Arūnas Staškevičiai, Daina ir Česius Vasiliauska.

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame. KLF

IEŠKOMA

BENDRININKĖ 6 KAMBARIŲ BUTE. SKAMBINTI: EMMY, Tel. 687-6053

"ADAMS" RESTORANAS

7633 La Salle Blvd., LA SALLE, P.Q.

Tel.: 365-8666

Sav. Ona Voroninkaitienė "Smoked meat" specialistė
ATDARAS 7 DIENAS PER SAVAITĘ.

Maurice Kaplan
Kailių Siuvėjas

Tel 767-6183 dabar pakeistas į: 288-9646

- Didelis pasirinkimas gatavų paltų
- Vasaros laiku saugojimas (Storage)
- Taisau ir remodeliuoju
- Siuvu ir patduodu

1449 rue St. Alexandre, Suite 500 A
Montreal, P.Q. H3A 2G6

Tel: 288-9646

TONY PHOTO STUDIO

PORTRAITS
PASSEPORT - COMMERCIAL
MARIAGE - WEDDINGS

5220 Queen Mary Rd. Suite 8

TONY LAURINAITIS

Montreal, P.Q. H3W 1X5

Tel.: 481-6608

TRANS QUÉBEC SIDINGS LTD

ALIUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI, APKALIMAI ALIUMINIUM, PLIENU, PLASTINE MEDZIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR APDRAUSTAS

Savininkas: JOHN OSKOWICZ

3351 Belair St., Montreal, Que., H2A 2A5

Telefonas: 721-9496

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SÈVE St. MONTREAL, Que. H4E 2A8

Tel. 766-5827; 766-5830

SKYRIAI: 3907 A ROSEMONT BLVD. ir

SV. KAZIMIERO PARAPIJA

KASOS VALANDOS

1475 DE SÈVE 3907 A ROSEMONT SV. KAZIMIERO PAR.

Pirm. Antr. Treč. 9:00-3:00

Ketvirtadieniais 12:00-8:00 4:00-8:00

Penktadieniais 10:00-6:00 2:00-6:00

Sekmadeniais 10:30-12:30

10:30-12:30

DUODAME VISUS BANKINIUS PATARNAVIMUS

AKTYVAS VIRŠ \$ 17,000,000. REZERVAS \$ 600,000.

DABARTINIŲ PROCENTŲ INFORMACIJA "LITE"

Vasaros sezono laiku nuo GEGUŽĖS 15 d. iki SPALIO 15 d. SEKMADIENIAIS "LITAS" bus uždarytas.

RESTORANAS KOSTAS

Įvairūs gėrimai

Specialybė - "BROCHETTERIE" -

Mėsa kepta ant iešmo. Vėsinama salė.

Reception Hall

Priėmimų salė 2-me aukšte, talpina apie 120 asmenų, tinkama banketams, vedyboms ir kitiems susibūrimams.

6201 Bannantyne, Verdun

(coin Allard corner)

768-2707 - 768-9189

- Automobilių nuoma
- Naujų ir vartotų pasirinkimas
- Pardavimas ir
- Aptarnavimas

5987 Verdun Ave., Verdun, P.Q. H4H 1M6

Tel.: (514) 768-2551

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBE • GYVYBĖ • ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD. MONTREAL, QUE. H1X 1L7

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTURA

6695 - 35th Avenue, Montreal H1T-3A6

TEL 727-3120 Namų 376-3781

Albertas NORKELIONAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilių atsakomybės, gyvybės draudimas
Agentūra veikia nuo 1945 m.

D.N. BALTRUKONIS

IMMEUBLES - CLASSIC INC.

Nekilnojamo Turto visapusiškas patarnavimas

PIRKIMAS - PARDAVIMAS

445 Jean Talon W. Suite 305, Montreal, P.Q. H3N1R1

Tel. Business: 273-9181

Residence: 737-0844.

TEL.: (514) 767 - 4690

VINCAS PIEČAITIS

1265 LECLAIR, VERDUN, P.Q. H4H 2M4

JONAS & CÔTÉ REALTIES

NEKILNOJAMO TURTO PATARNAVIMAS

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Dr. J. MALISKA

D. D. S.

DANTŲ GYDYTOJAS-CHIRURGAS
1440 St. Catherine St. W.
Suite 600, Montreal, P.Q.

Tel. Bus.: 866-8235

Namų: 761-4675

Dr. Philip Stulginski

D. D. S.

Dantų gydytojas - chirurgas

8606 Centrale, coin corner 45e ave.
suite 209. 364-4658

Tel: 364-4658

M. CUSSON R. GENDRON VAISTINĖ

Atidaryta kasdien nuo 9 val. r. iki 10 val. v.

Šeštadieniais: nuo 9 val. r. iki 9:30 val. vak.

Sekmadeniais: nuo 10 val. r. iki 9:30 val. vak.

GREITAS, NEKAINUOJANTIS PRISTATYMAS

7635 Central St. Ville La Salle, P.Q. H8P 1L2

Tel.: 366-9742 ir 365-0505

Dr. A. S. POPIERAITIS

B.A. M.D. C.M. M.Sc. L.M.C.C. F.R.C.S. (c)

MEDICAL ARTS BUILDING, 1538 Sherbrooke St. W. Suite 215,
Montreal, P.Q. TEL: 931-4024

NOTARAI

J. BERNOTAS - RŪTA POCAUSKAS

SUITE 2039, SUN LIFE BUILDING

1155, rue METCALFE, Montreal, Que., H3B 2V6

Tel. (514) - 871-1430